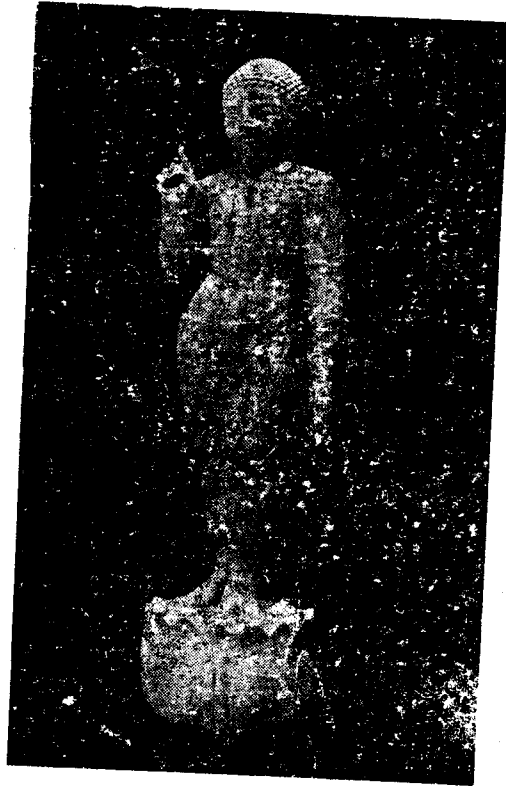


# धर्मकीर्ति

बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा प्रकाशित



बुद्ध वर्ष २५२०  
विक्रम संवत् २०३३

नेपाल संवत् १०८६  
ईस्वी संवत् १९७६

सम्पादक

भिक्षु अश्वघोष

प्रकाशक

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति विहार, शोध: न:घ टोल,

काठमाडौं ।

मूल्य १।-

***Hearty Greetings***

**&**

***Good Wishes***

***on 2520th Anniversary***

of Vaishakh Full Moon Day  
Birth, Enlightenment & Mahaparinirvana of

**GAUTAM BUDDHA**

**EMBASSY OF THE REPUBLIC  
OF KOREA**

**KATHMANDU**



## बुद्ध वचन—

अचिरं वत यं कायो-पठाबधिसेस्सति ।

छुट्ठो अपेत विञ्जाणो-निरस्थं व कल्लिगरं ॥

अर्थ = ध्व शरीर ताकाल मदेवं हे चेतना रहित जुया ज्या खयले मदुगुलि सिगो ये पृथ्वीस चत्ताब्बाना च्वनी तिनी ।

दिसो दिसं यंतं कयिरा-वेरी वापन वेरिनं ।

मिच्छा पाणिहितं चित्तं- पापियो नं ततो करे ॥

• अर्थ = शत्रुं शत्रुयात, वैरि वैरियात गुलि हानि याइगु खः व स्वया नं अपो हानि मखुगु मार्गे वना च्वंगु चित्तं (याकु प्वालं पिहाँ वोम्ह शञ्जुं) याइ ।

नतं कम्मं कतं साधु- यंकत्वाअनुत्पपाति ।

यस्स अस्सुमुखो रोदं- विपाकं पटिसेवति ॥

अर्थ— जुन कामको फल भोग गर्दा आँसु बहाइ पछुतो गर्नु पर्ला त्यस्तो काम सक्कनले नगर्नु नै बेस हो ।

मधुच अञ्जति क्षाली—याव पापं न पचति ।

यदाच पचति पापं—अथ क्षालो दुःखं निगच्छति ।

अर्थ— पापको फल भोग गर्नु नपरे सम्म मूर्खले आफूले गरेको खराब कामलाई मह जस्तो ठान्दछ, तर पापको फल भोगनु पर्दा दुःखित हुन्छ ।

नहि पापं कतं कर्म—सज्जु खीरं व मुचति ।

इहन्तं बाल मन्वेति—मस्मच्छन्नो व पावको ॥

अर्थ— दुहना साथ दूध (जमदैन) विग्रदैन पापको फल पनि तुरन्तै आउँदैन, खरानिको आगोले क्रमशः पोलेकै पापले मूर्खलाई क्रमशः पोल्दै ल्याउँछ ।

ममे'व कत मञ्जनु गिही पञ्चजिता उभो ।

ममे'व अतिवसा असु किञ्चा किञ्चेसु किस्मिचि ।

इति बालस्स सङ्कप्पो इच्छा मानो च वड्ढति ॥

अर्थ— खराब विचार हुने भिक्षुले यस्तो इच्छा गर्दछ— गृहस्थी र भिक्षुण माथि बसु', मठ र विहारको अधिपति हौं, अर्काको घरमा पूजित होऊँ, सबै काम आफूले भने कै होस् यस्ता संकल्प गर्ने भिक्षुको मनमा तृष्णा र अभिमान बढ्दै जान्छ ।

अञ्जाहि लामूपनिसा—अञ्जा निब्बान गामिनी ।

एवमेतं अभिञ्जाय—भिनखु बुद्धस्स सावको ।

सक्कारं नाभिनन्देय्य—विवेकमनुबू ह ये ॥

अर्थ— लाभ सत्कार पाइने बाटो अर्कै, निर्वाण पाइने बाटो अर्कै सम्झेर बुद्ध शासनमा बस्ने भिक्षुले समाजमा लाभ सत्कारको वास्ता नराखि एकान्त वासी हुने चर्या बढाउनु पर्दछ ।

निधीनं'व पवत्तारं—यं पस्से वज्जदस्सिनं ।

विग्गह्वादि मेधावि—तादिसं पण्डितं भजे ।

तादिसं भजमानस्स—सेय्या'होति न पापियो ॥

अर्थ— आफ्नो दोष देखाइ दिनेलाई गाडेको घन देखाइ दिने मित्र भनि ठान्नु पर्छ, ज्ञानीहरू आफुलाई गालि गरेर शिकाउनेको सत्संगत छोड्दैनन्, त्यस्ताको सत्संगत गर्नाले आफ्नो उन्नति सिवाय हानि हुदैन ।



# बौद्ध-प्रश्नोत्तर

प्रश्न- १ बुद्धको अर्थ के हो ?

उत्तर- चार आर्यसत्यलाई यथार्थ रूपले बुझनेलाई बुद्ध भन्दछन् ।

प्रश्न- २. चार आर्यसत्य भनेको के हो ?

उत्तर- दुःख, दुःखको कारण, दुःखको अन्त र दुःख-लाई निमूल गर्ने मार्ग ।

प्रश्न- ३. त्रि-शरण भनेको के हो ?

बुद्ध शरणं गच्छामि, धम्मं शरणं गच्छामि, संघं शरणं गच्छामि ।

प्रश्न- ४. सिद्धार्थ (गौतम) ले कुन उमेरमा गृह-त्याग गरेका हुन् ?

उत्तर- उनन्तीस वर्षको उमेरमा ।

प्रश्न- ५. बुद्धले बहुजन हिताय देखाउनु भएको मार्गको नाम के हो ?

उत्तर- आर्य अष्टांगिक मार्ग ।

प्रश्न- ६. मध्यम मार्ग भनेको के हो ?

उत्तर- आर्य अष्टांगिक मार्ग नै मध्यम मार्ग हो ।

प्रश्न- ७. मध्यम मार्गको अर्थ के हो ?

उत्तर- सीमा नाघेर काम गर्नु हुँदैन भनेको हो ।

प्रश्न- ८. केकेलाई आर्य अष्टांगिक मार्ग भन्दछन् ?

उत्तर- सम्यक दृष्टि (यथार्थ बुझिलिनु)  
सम्यक संकल्प (सही कल्पना गर्नु)  
सम्यक वचन (नबिराई कुरा गर्नु)  
सम्यक कर्मान्त (नबिराइ काम गर्नु)  
सम्यक आजीव (इमान्दार जीवन)  
सम्यक व्यायाम (अल्सी नहुनु) ठीक प्रयत्न ।  
सम्यक स्मृति (जागरूक हुनु)

सम्यक समाधि (चित्तलाई आफ्नै अधीनमा राख्नु)

प्रश्न- ९. "चरथ भिक्षुवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन सुखाय" यी वाक्यहरू बुद्धले कहिले कहाँ भन्नु भएको हो ?

उत्तर- सारनाथमा धर्मचक्र प्रवर्तन पछि धर्म प्रचारार्थ भिक्षुहरूलाई गाउँ २ मा पठाउनु भएको वेलासा ।

प्रश्न- १०. बुद्धले कहाँ भिक्षु संघको स्थापना गर्नु भएको हो ?

उत्तर- सारनाथमा धर्मचक्र प्रवर्तन पछि ।

प्रश्न- ११. त्रिपिटक भनेको के हो ?

उत्तर- सूत्रपिटक, विनय पिटक र अभिधम्मपिटक-लाई त्रिपिटक भन्दछन् ।

प्रश्न- १२. सूत्रपिटकमा कुन कुन निकाय छन् ?

उत्तर- दीघ निकाय, मज्झिम निकाय, संयुक्त निकाय, अंगुत्तर निकाय र खुट्टक निकाय ।

प्रश्न- १३. गौतम बुद्धका मुख्य शिष्यहरू को को हुन् ?

उत्तर- सारिपुत्र र मोगलायन ।

प्रश्न- १४. गौतम बुद्धको अन्तिम शिष्य को हो ?

उत्तर- सुभद्र परिषाजक ।

प्रश्न- १५. बुद्धको निजी सचिव हुने भिक्षुको नाउँ के थियो ?

उत्तर- आनन्द ।

प्रश्न- १६. आनन्द सत्ता के गुण देखेर बुद्धले स्थायी सेवक बनाउनु भएको हो ?

(बाकी ५१ पृष्ठमा)

# विषय-सूची

नेपाल भाषा	नेपाली भाषा	अंग्रेजी भाषा
बुद्ध-वचन		
प्रश्न-उत्तर		
अशोक बुजु	-प्रमहेरा ताम्राकार	५
मानवताको विकासमा बुद्धको देन	-मीना पाण्डे	८
बुद्धया मानव हृदय	-बिमला शाक्य	११
बुद्धको शिक्षा	-भिक्षु बुद्धदास, थाइलैण्ड अनु. -जगतबहादुर जोशी	१५
विवेक बुद्धि	-धम्मवती	१७
महातण्डहासंख्य सूत्र	(मज्झिमनिकायबाट)	१९
धर्मकीर्ति जन्मोत्सव दिवस	-उमेशलाल श्रेष्ठ	२१
बौद्ध अध्ययन	-लोचनमारा तुलाधर	२३
आद्धको फल पितृहरूले पाउन सक्छन् ?	अनु.-भिक्षु अमृतानन्द	२५
सैत्री भावना	-मीना बनिया	२९
बु : धर्मया रहस्य	-ज्ञानमान तुलाधर	३२
माँ	-बरदेश मानन्धर	३३
महापुरुष कथा अध्ययन	-कमलतारा स्थापित	३५
छल्फल	-मेघदूत	३७
SAYINGS OF THE BUDDHA		४०
Publicity, Publicatinns, Education, Culture And Art		४२
Buddhist Activities At Dharma Kirti Vihar		४४
समाचार		

२५२० सौं बुद्ध-जयन्तीको सुखद उपलक्ष्यमा  
समस्त नेपाली प्रति मंगल कामना  
कर्नर लज, ह्यूमटटोल फोन नं १३४८४

# अशोक जुजु

-प्रमेहेरा ताम्राकार

अशोक छम्ह इतिहासे नां जाःम्ह जुजु छः । थ्व जुजु छम्ह अभूतपूर्व कथं मन बदले जूम्ह छः । थ्व जुजुया जीवनी अध्ययन याना थंकेबले अबलेया घटना स्वामी (पाठक) पित्त खइला खइला धंथे च्वं । तर देश विदेशया थाय थामे च्वंगु शिलालेख शिलास्तम्भं याना मखइ धका धाब फं मखु । थथे प्रमाणीत जूगुलि हे थुकी ऐतिहासिक व पुरातात्विक महत्व दु । हानं थुगु थाय-थासयया अशोक स्तम्भं याना अबले अशोक जुजु देश विदेशे वना बौद्ध धर्म प्रचार याः वं धयागु खं सिइदु । हानं अशोक छम्ह जुजु जुया लिपा हिंसा व युद्धया विरोधी, विश्वशान्ती व विश्व-भ्रातृत्वया प्रवर्तकया रूपे इतिहासे छम्ह हे जक उदाहरण जुया च्वंम्ह भगवान बुद्धया सच्चा अनुयायी छः । उकीं बौद्ध इतिहासे प्रति-पति पुजा माने याःम्ह जुजु अशोक खने दु । उकीं थौं २३०० दै द्युंका नं थ्व अशोक जुजुया उली हे महत्व दु । थौंकेहे थ्व हे अशोक जुजु याना अन्तराष्ट्रीय क्षेत्रे बौद्ध धर्म व्यापक मात्राय प्रचार जुया च्वंगु दु । थथे बौद्ध धर्म यात अन्तराष्ट्रीय तवरं व्यापक यागुलीं सकस्यां लुमंके बहू जू मापं अन्तराष्ट्रीय क्षेत्रे जुजु अशोकया नां चर्चीत जू ।

जुजु अशोकया थायथासेया यक्कीं स्तम्भत केवल धार्मिक जक मजुसे ऐतिहासिक, सांस्कृतिक महत्व नं कम मजू । थ्व हे अशोकया स्तम्भं यक्कीं बिबाद जुया च्वंगु खं व मेमेगु धार्मिक, ऐतिहासिक समस्यात हतेयायगुलिइ मवत झूगु दु । अथेहे अशोक जुजुया लुम्बिनी स्तम्भं याना अस्तावत्ता नवया च्वंगु भगवान बुद्धया जन्मस्थल लुम्बिनी

धर्मकीर्ति

नेपाया भूभागे ला धका संसारयात महसिका झूगु दु । उकीं लुम्बिनी स्तम्भयागु देन कम महत्वयागु मखु ।

जुजु बिन्दुसारया १०१ कार्यपि मध्ये अशोक नं छम्ह छः । बिन्दुसारया १६ म्ह महारानीपि दु । इपि मध्ये सुभद्रागीया निम्ह हे जक कार्यपि दु । इपि छः अशोक व तिष्य । अशोक मचांसिसे हारंम्ह जुया बिन्दुसारया मयो । तर अशोक याके साब बीरता व कार्यकुशलता दु । कार्यकुशलता दुसा हे छक न्ह्यागु ज्या नं सफल ज्वी । कार्यकुशलता मदुसा यक्की हे सः स्युसां वयात माने याइ मखु । सयका सिइका हे तयमाः धयागु मदु । बुद्धी न्ह्येवाका ज्या यायमाः । अले जक वयात सकस्यां माने याइ । अथेहे अशोक याके नं कार्यकुशलता बीरता व शहनशीलता दु । उकीं अशोक मन्त्रीपिनी यो । इमिसं वयात हे उत्तराधिकारी यायागु स्वसाः स्वया तल ।

तक्षशिलाय बिद्रोह जबले अशोक त्वायत फौज च्वना वन । अशोक जक बल धायब धुमधामं स्वागत यात । अन छम्ह मनू वया धाः बल शिमोल बिद्रोह यानागु अशोक, बिन्दुसारया विरोधे मखु । पाटलीपुत्रया प्रतिनिधी जुया च्वंपिस थन घुस नया जानतायात साब दुःख बिया च्वंगुलि वयाप्रति बिरोध यानागु छः घाल ! अले अशोकं शान्ती पूर्वक अन हे राज्य चले याना च्वन । थ्व तक्षशिला बिद्रोहं याना बिन्दुसारया अशोक यल । तर कुलया थकालिम्ह उत्तराधिकारी यायमाःगु । कुलया थकालि लुमन छः । व जुजुयानं यो । तर व तसकं चंचल व अयोग्य जुया मन्त्रीपिनी मयो । राउथं चले यायत अशोक जक हे योग्य । उकीं कुक राजगुमार पित्त सःता जुजुं

त्ययस्य परीक्षा यात । मुक्कसितं तु बह यागु यले तथा नकल तर अशोकयात चाया थलबलय तथा नकल । तर अशोकं थ्व जित परीक्षा याःगु ज्वीमाः धका थःतयागु अपमयन सहयाना नल । उकीं इमिसं सिइकल की अशोक-याके धात्थे सहनशांत्वता दु । उकीं हे मन्त्रीपिसं वयात राज्य चले यावत-योग्यम्ह धका त्यल । तर बिन्दुसार व दाजुपिनी मयोगुलि हानं छकी परीक्षा यायमानी धका धाव । अयसां लिपा वं हे राज्य चलेयात ।

उज्जेनी बिद्रोह जबले नं अशोकं दमन याः वन । वं विदिशा सहरे थ्यन । अन साब आनन्द जूगुलि भतिचा अन हे च्वन । च्वच्वं हे छफोज मयजुपि अन थ्यक वल । उकी विदिशा मेजु नं दु । अले अशोकं न्यन । छिपि गन वने त्यनागु ? मन्दीरे वने त्यनागुला ? अले इमिसं लिस विलं— जिपि अथे मन्दीरे देके वनीपि मखु । चैत्य पुजा वने त्यनागु का । थ्व खं अशोकया सिबे नं न्हापा चैत्य दु धयागु सिइ दु । अले अशोकं विदिशायात छ बौद्धला धका न्यो बले खः धाल । तर थः अबौद्ध । विदिशा मयजु साब बांलाःगुलि वया रूप खना अशोक मोहीत जुल । थ्व सुया म्हाय सिइके माल धका जाचबुफ याः बले छम्ह साब हे तः धम्ह मन्थ्या म्हाय जुया च्वन । व मन्थ्यात अशोकं सतके छवत । व मन् वल । तर व मन् न्हागेने थ्यनेवं अशोकं छुं धायमफु अकमकय जुल । लिपा विदिशा जि ध्याहा घाय धाबले बीम्ह साब खसी जुल । जिगु तःधंगु भाग्य दत, जिमी म्हाय थज्याम्ह राजकुमारयात बिइ दत धका लयताल । अले विदिशायात अन हे ध्याहा यात । अन उज्जेनी बिद्रोह दमन यात । अन हे राज्य चले याना आनन्दं च्वच्वन । च्वच्वं दच्छी निदं बुबले काथ्य छम्ह दत । कायया नां जि हे तयगु धका अशोकं पुथ्वीया अधिपत्य संसारयात त्योकीम्ह महीन्द्र धका तत्त ।

बिया हानं म्हायम् बुल । आत्मा वि हे नां तयगु धका विदिशां थः म्हायया नां संघमित्रा धका तल । लिपा पाटलीपुत्रं बिन्दुसार तच्छो धका चिठी वल । उकीं अशोक वनेत विदिशायात धयावन महीन्द्रयात अहिंसाया शिक्षा बिइमते । अले हानं धाल का आ जि वने तेका छंगु इच्छा छगु पुरेयाना वने छु इच्छा दु धा । धात्थे खः ला धका प्रतिज्ञा याकल । खः धासेलि धाल— थानि निसं सुंयातं हिंसा याय दं मखु । अन अशोक पाटलि-पुत्रे वन । तर व थ्यंबले बीम्ह सिना च्वने धुकल । राज्यया लागी त्वापु जुल । फुक्क दाजुकीजापिन्त स्थाना थः गद्दी च्वन । थः कीजा तिष्य छम्ह सित जक मस्याः तर थुबले विदिशायात बिया वोगु वचन लोमन ।

अनं कलिङ्ग युद्धे नं अशोकं लखलख मन्त स्यात । लिपा अन स्वः वंबले अनया किजांमिजां दंगु दुःखपूर्ण दृष्य खना दिक्क जुल । छन्हु अशोक कलिङ्गयुद्धे दिक्क जुया ऊयालं क्वस्वया च्वंबले तापाकं निसं निग्रोध भिक्षु भ्रामणेर वया च्वंगु खन । थ्वं हे जिगु मनयात शान्त याना बिइ धका निग्रोध प्रति मन आकषित जुल । अशोकं छंगु नां छु धका न्योबले जिमी मानं न्हाबले निग्रोध धका सःतिइगु धाल । निग्रोध धयागु सिमाया क्वे बुम्ह जुया वया नां निग्रोध धका तःगु खः । अले अशोकं छु यासा शान्ती दं धका न्यो बले निग्रोधं धाल— वैर भाव तोति थःत त्याकी । अले मन शान्त जुइ । हानं धाल लडाइले वना दोलंदोयात त्याकेगु स्वया नं थःत थम्हं त्याकेगु उत्तम । छं थ्व शिक्षा गनं ग्रहण यानागु धका न्योबले वं धाइ जि बुद्धया शिक्षा ग्रहण याना च्वनागु खः । अले अशोक नं बुद्धं शरणं गच्छामी, धम्मं सरणं गच्छामी, संघं सरणं गच्छामी धका धया बुद्धया शरणे वनी । थथे बुद्धया शिक्षा न्यथं अशोकया हृदय परिवर्तन जुइ । पूजा पाठं



एक शास्त्री वं मन्त्र, प्रतिपत्ति मुख्य मन्त्रायकं शास्त्रीय शास्त्री  
 वं मन्त्र धका बुद्धकल । अनं निसैं बौद्ध जुया प्रजाया संर-  
 क्षकया रूपे राज्य चले यात । अनं मिसातयगु, पशु  
 तयगु अलगअलग अस्पताल दयका बिल । उकी वकले  
 न्हापां मिसातयगु, पशुतयगु अलग अलग अस्पताल अशोक  
 जुजुया पालं निसैं दुगु खः । च्याक्वे पाक्क धर्मशाला,  
 लेंया जबं खवं सिच्चुक सिमा, बग्नेचा आदी दयकेगु चलन  
 नं अशोकया पालंनिसैं हे दुगु खः । अले सुयां आपत बिपत  
 परे जुइबले खबर बिइमाः धका नं घोषणा यात । अले  
 देश बिदेसे चिट्टी नं चवल— जिगु नां न्हापां  
 अशोक अनं चण्डाशोक, अनं धर्मशोक जुल । आ जि  
 बुद्धया शरण बना बौद्ध शिक्षा ग्रहण याय धुन छिकपिनि  
 नं धर्म ग्रहण यायगु जसा छिकपिसं नं बुद्धया शिक्षा ग्रहण  
 याना दिसैं । जि न्हापायाम्ह मले धुकल, जिगु मन  
 परिवर्तन जुइ धुकल धका चवल ।

अले भगवान बुद्ध ८४ दो धर्मस्कन्ध कना बिज्या-  
 गुलि ८४ दो हे बिहार दयका बिल । गुकी याना थों  
 तक नं भारतया बुद्ध गया पाखे बिहार धका थायया नां  
 हे जू वन ।

हुनिं अबले श्रीयोले शास्त्राभ्यां नियम पालन मन्त्रपि  
 ६०००० भिक्षुपिस्त बीबर लोका गृहस्थी यात । अले  
 शीलवानपि जक मुंका तृतीया संगायना याकल । अशोक  
 जुजु भगवान बुद्धया उपदेश व न्हापाया परंपरा स्थापना  
 यायत संगायना याःगु खः ।

अशोकं विदिशाया वचन उलंघन याःगुलि विदिशा  
 भिक्षुणी जुल । काय महीन्द्र नं भिक्षु जुल । अशोकया  
 आज्ञा कया म्हाय संघमित्रा नं भिक्षुणी जुल । अले  
 महीन्द्र लंकाय बना अनया जुजुयात बौद्धयात । बिपा  
 महीन्द्र संघमित्रायात लंकाय वा धका चिट्टी चवया हल ।  
 संघमित्रा नं बुद्धगयाया बोधिबृक्ष कचा ज्वना लंकाय बना  
 बुद्ध धर्म प्रचार याः वन ।

उकीं अन्तराष्ट्रीय क्षेत्रे बौद्ध धर्मया प्रचार अशोकया  
 पालंनिसैं जुल । ध्व छगु अशोकया तःधंगु देन खः । अशोक  
 शिलास्तम्भया चवकाय चवंगु अथवा अशोक थांया छ्यों  
 वर्तमान भारत सरकारया राष्ट्रसम्मानित राष्ट्रीय चि खः ।  
 अले भारतया राष्ट्रीय कण्डाय चवंगु चक्र चि नं अशोक  
 स्तम्भे दुगु चि खः । थुकीं याना नं अन्तराष्ट्रीय अशो-  
 कया महत्व दु ।

## नेपाल रेडिमेड स्टोर्स

सुइकाःया मलाः धकाः धन्दा कयादीम्वाः । छितः यःगु, ल्वःगु वसः मिजते सूट, कमीज, पाइन्ट,

मिसाकोट, कादिगत, सारी, बेलबटम सूट, बाबासूट, जाकेट, पाइन्ट व कमीज

अले छिकपिन्त व छि मस्तेत मदयेक मगा गु वसः सकतां तयारीगु ल्यया कयादीत-

## नेपाल रेडिमेड स्टोर्स

न्यूसतकयात लुमंका विज्ञं । (अमेरिफन साइबेरीया न्यूने) फोन नं. १९-७९२

# मानवताको विकासमा बुद्धको देन

—मीना पाण्डे

मान्छेका इतिहासका पानामा कसै-कसैको अक्षर सुनौला रङ्गमा कोरिएका हुन्छन् । समस्त विश्वमा आफू एउटा अद्वितीय दृष्यन्तर बनेर उनीहरूले एउटा सुनौलो र सुकीलो भविष्यको दिग्दर्शन गरिरहेका हुन्छन् । जीवनको मार्मिक र दार्शनिक पक्षलाई अंगाल्ने हो भने सारा संसारमा नै उनीहरू व्यापक बनिरहेका हुन्छन् । जीतमा मात्र होइन हारमा पनि हास्य सिकाएर सुखमा मात्र होइन दुःखमा पनि रमाउने शिक्षा दिएर उनीहरू अमर बनेका हुन्छन् । यस्तै-यस्तै महापुरुष मध्ये बुद्ध पनि एक अद्वितीय अवर्णनीय र अविस्मरणीय दृष्यन्त हुन् ।

आज भन्दा २६०० वर्ष अगाडि लुम्बिनी अञ्चल स्थित रमणीय लुम्बिनी शालोद्यानमा जन्मेको बुद्ध आज केवल नेपालमा मात्र प्रसिद्ध नभएर समस्त विश्वमा नै विख्यात हुन पुगेका छन् । आज नदी नाला र फरनाको प्रत्येक थोपा-थोपाले उनको गीत गाए जस्तो, प्रत्येक पर्वत-मालाका पत्र-पत्रले उनको इतिहास बोलिरहे जस्तो अनि यो धरतीको धूलाका प्रत्येक कण कणमा उनीनै केन्द्रित भए जस्तो प्रतीत हुन्छ । प्रत्येक मानव मात्रको हृदयमा उनको लागि स्थान रहेको छ । हरेक वर्ष उनलाई समस्त विश्वले नै श्रद्धाञ्जलि अर्पण गर्छ । यही २५२० सौं बुद्ध-जयन्तीA देखि २५२१ सौं बुद्ध जयन्ती सम्म सिद्धार्थ गौतम बुद्धको २६०० सयौं जन्म जयन्ती समस्त संसारले नै उनलाई शान्तिका दूत महामानवको रूपमा मनाउन

तैयार भइरहेको छ । यसरी बुद्ध आज विश्व व्यापक हुन पुगेका छन् ।

बुद्ध पनि जन्म जात बुद्ध थिएनन् । उनले ज्ञान प्राप्त गर्नको लागि धेरै तपस्या र त्याग गर्नु परेको थियो । जीवनका मीठा र तीता अनुभूतिका अभिव्यक्तिहरू, आँसु र हाँसोको मार्मिकता र माधुर्यताहरू अनि जीवनका घात-प्रति घातहरू आदि सबै संग संघर्ष गरेर मात्र उनले आफ्नो सफलता हासिल गर्न सकेका थिए । एउटा राजकुमार भएर पनि, भविष्यको राजा भएर पनि भौतिक विषय वस्तु पट्टि पटककै नलागेर उनले बुद्धत्व प्राप्त गरे । एउटा फूल जस्तो, पानीको फोका जस्तो अनि एउटा सपना जस्तो जीवनलाई योग्य तरिकाबाट उपयोग गरी उनले समस्त विश्वलाई नै लाभान्वित पारेका छन् ।

बुद्ध शुद्ध र निरंजन थिए । ज्ञानको खोजमा उनी ज्यादै तन्मय र तद्रूप भएका थिए । उनले मानवताको महान सन्देश दिएर सारा संसारलाई ऋणी बनाएका छन् । आज संसारले उनलाई मान्ने कारण पनि यही नै हो ।

मान्छेले मान्छेलाई मान्छे जस्तो व्यवहार गर्नु नै वास्तविक अर्थमा मानवता हो । बुद्धको संपूर्ण दर्शन पनि मानवतामा नै आधारित छ । वास्तवमा मान्छेलाई साधारण मान्छे बाट महान आत्मा र महापुरुष बनाउने यही मानवता नै हो मानवताका यी महान प्रतिभूति आफ्ना

---

A २५२० सौं बुद्ध-जयन्ती बुद्धको परिनिर्वाण (मृत्यु दिन) को सम्बत हो । वहाँ अस्सी वर्षको उमेरमा महापरिनिर्वाण (मृत्यु) हुनु भएको थियो । ४० ।

अनुभूतिक अभिव्यक्तिहरू कहीं कहीं मसरी व्यक्त गर्छन्—

नपरसं विलोमानि—न परसं कताकतं

अतनो व अवेक्खेय्य—कतानि अकतानिच

अर्थात्— अर्काको दोष र अकलि के गन्यो के गरेन भनी हेर्नु भन्दा आफ्नो दोष र आफूले के गर्ने के गरिन भनी हेर्नु नै बेस छ ।

यो सहस्सं सहस्सेन—सङ्गामे मानुसे जिने

एकञ्च जेय्य अत्तानं—सवे सङ्गाम मुत्तमो ।

अर्थात्— लडाइमा हजारनलाई जित्न भन्दा आफू लाई जित्न सबैलाई संग्राम जित्न भन्दछन् । राम, कृष्ण, क्राइष्ट, आदि सबैलाई “ईश्वर” भनेर मानिएको पनि यही कारणले नै हो । मानवताको सगरमाथा जस्तै विशाल, चन्द्रको ज्योतस्ना जस्तै शीतल, फूल जस्तै कोमल, एउटा शिशुको मुस्कान जस्तै निर्मल भावनाले नै उनीहरू एउटा साधारण मानवबाट “महा मानव” अथवा ईश्वर बन्न पुगे । बुद्ध पनि मानवताको यही अटल भावनाले गर्दा नै “महात्मा बुद्ध” बन्न पुगे । तर आज विश्वमा यो पवित्र भावना दिन प्रति दिन न्हास हुँदै गए जस्तो प्रतीत हुन्छ । मान्छे मानवतालाई भुमुक्क बिसैर दानवता तिर अधि बढ्दै छ । आज मानवता अतीतका स्मृतिहरूमा अलिफेद गहिरिन थाले जस्तो लाग्दछ । आजका मान्छेहरू मान्छेकै रगतका प्यासा छन् । धरती माथिको विजय संग ऋण्डे-ऋण्डे अचाएर चन्द्रमाथि पनि आफ्नो प्रभुत्व अधिकार जमाउन सकल भइसकेको मान्छे, मान्छे सँग नै लडिरहेछ बाकिरहेछ र जुधिरहेको छ । भौतिक र वैज्ञानिक विकास को पराकाष्ठमा पुगिसके तापनि कसैको मुटुमा शान्ति र सन्तुष्टिको घडकन र ढुकढुकी पाइदैन । सबैको मुटुमा एउटा न मोठी सुस्केरा, अशान्ति र कोलाहल गइरहेको छ । शान्तिको लागि ठूला-ठूला संस्थाहरूको स्थापना

धर्मकोति

भए पनि, ठूला ठूला बडा पत्रमा हस्ताक्षर गरिए पनि अनि शान्तिकै लागि सेता परेबा उडाए पनि संसार अशान्ति, क्रान्ति र कोलाहलले दोलाएमान भइरहेछ । विश्व शान्तिको लागि स्थापना भएको संस्थाकै ऋण्डा मुनि आज वर्षो देखि रक्तपात भइरहेछ । तर शाघद बुद्धको अमूल्य र पवित्र सन्देशको अनुसरण गरेको भए आज संसारले यो समस्याको सामना गर्नु पर्ने थिएन होला । हुनत संसारमा बुद्ध धर्माबलम्बीहरू युप्रै पाइन्छन् । तर यसो हुँदैनमा काम तमाम हुँदैन । उनको सिद्धान्तको अनुसरण गर्नु नै मुद्ध बुद्ध धर्माबलम्बी हुनु हो उनको लागि सबै भन्दा ठूलो र पवित्र श्रद्धाञ्जलि नै यही हो । विस्मृतिको अथाह गर्भ भित्र लुकेको मानव-तालाई स्मृतिको हृदयमा राख्ने मूल साधन नै बुद्धको सन्देशको अनुसरण गर्नु हो । बुद्धका अमूल्य सन्देशहरू जस्तो (१) शोषण नगर्नु (२) इन्द्रियहरूको निग्रह गर्नु (३) सत्य बोल्नु आदि, आदि भित्र नै मानवताका महान गुणहरू समावेश भएका छन् हिन्दू धर्मले पनि यही कुरालाई अंगाल्छ ।

बुद्धको मानवताको सन्देश चिरन्तन, शाश्वत, युगान्तकारी र चिरंजीवी छ । मानवताको एउटा यस्तो किसिमको शास्त्र हो जसले आफू पनि बाँच्न र अरूलाई पनि बचाउन सिकाउँछ, मानवता एउटा यस्तो किसिमको फूल हो । जसले आफू पनि हाँस्न र अरूलाई पनि हसाउन सिकाउँछ अनि मानवता एउटा यस्तो किसिमको सागर हो जो आफू मात्र पवित्र नभएर समस्त विश्वलाई नै पवित्र बनाउँछ । अर्को शब्दमा मानवताले सधैं नै एउटा नयाँ युगको आमन्त्रण, प्रादुर्भाव र आह्वान गरिरहेको हुन्छ । मानवताको यही ससक्त सबल, महान, अमूल्य र अमर सन्देशले नै गर्दा आज विश्वमा बुद्धको आफ्नै प्रका-

रको अस्तित्व र अस्मिता रहन पुगेको छ ।

यसैले आज मानवताको महान् र पवित्र भावनालाई अँगाल्ने एउटा सिर्जनात्मक विद्रोहको आवश्यकता परेको छ । बुद्धको यही सिद्धान्तको अनुसरण गरेर नै आफू

हसिक विश्वलाई नै हँसाउनु परेको छ । बुद्ध जसको सपना छोरालाई जन्माए र नेपाल आमासि साँच्चिने विश्वलाई नै ऋणी बनाएको छन ।



---

**GIVE YOURSELF NEW LOOKS WITH A PAIR OF STYLISH NEW SPECES  
OR WITH A PAIR OF GROOVY SUN-GLASSES**

*Why not ask to see the excellent selection of high quality frames  
for prescription and sun-glasses at*

**NISIKA OPTICAL CO.**

9/45, ASAN KISIDHOKA  
KATHMANDU, NEPAL.

Phone No. 14433

---

*Latest Varieties in Fancy Sarees*

*Ready Made Dress*

**Cotton, Wollen, Silk, Nylon, Dress Materials**

**Wollen Suiting & Hosiery**

*Limelight Trade Centre*

Phone : | Shop : 1323  
Residence : 21498

NEW ROAD  
Kathmandu, Nepal

# बुद्धया मानव हृदय

-विमला शाक्य

बुद्ध छम्ह मनु खः धका मस्युपि कम हे ज्वी । अशिक्षित तसे जक बुद्धयात मनु मधासे छो भापिया चवन । वसपोल नं कीपि थें हे माँया प्वाथे फिला चवना जन्म जुया बिज्याम्ह खः । बुद्ध मनु जूगुलि बुद्धत्व लाना बिज्याय् धुंका नं बुद्ध याके मानव हृदयया चि पिज्वः । बुद्ध नं छम्ह मनु जुगुलि मानव हृदयया स्वभाव पिहाँ वइगु स्वाभाविक हे खः । ख ला कीपि नं मनु खः । बुद्ध नं मनु खः तर लमा स्वसा कपाय व नं तया लने थें पाइ । मुख्य पागु खं छु धासा बुद्धं मानव हृदययात थाय् स्वया छ्यला बिज्याइ । हानं थःगु मन यात बसे तया बिज्याइ । तर कीसं थःगु मनयात बसे तेगु छले तया मनं धया चवनी । कीपि स्वार्थया कारण पर उपकार यात वास्ता मतसे लिपा पश्चाताप जुया चवनीपि जुया चवन । बुद्ध अथे मखु । ज्वी न्हो हे गावक विचा याइम्ह जुया चवन ।

कीसं बुद्ध यागु जीवनो अध्ययन याना यंके बले बुद्धया मानव हृदय छर्लंग खंके फु । न्हापां सिद्धार्थ कुमारं राज्य तोता पिहाँ बिज्याय् त्यंबले मती वोगु विचारं बुद्धया मानव हृदय सीका काय् फु । बुद्धं राजदरबार तोता बार्चाइले पिहाँ वने त्यंबले राहुल कुमार व राहुलमाता यशोधरा देवी छक स्वया वने धयागु मती वया कोथाया लुछाय चवना मचा घय्पुना चबंगु नुग मछि पहलं स्वया चवन । उलि जक मखु राहुलयात छक चुप्पा ने ला धयार्थे मती वल । मचायात माया थाय् घातने मांम्ह न्ह्यालं चाइ अले जिगु इच्छाय बिछन वइ, वरु बुद्धत्व प्राप्त याना लिहाँ वया जक राहुल यागु स्वा

स्वः वे धका मती तया पिहाँ बिज्यात । बुद्ध याके मानव हृदय दुगुलि थथे मती वोगु खः । थ्व बुद्धया मानव हृदयया चि खः । थ्व समता रूपी घटना न्ह्याम्ह मानव यात नं जुया चवनी । धुं मनु गनं तापाक वने माल धाःसा व मनु नं थःथिति महान परिवार फुकं नाप लाना तिनि वनि । थ्व छगु थारिन्न धर्म खः । तर बुद्धया मानव हृदय व कीगु हृदय या दथुइ पागु छु धाःसा की जूसा राहुल छना च्वंथाय वना इच्छानुसार न्हती थिया, चुप्पा नया चवनी । तर बुद्धं अथे याना बिमज्याः । अथे मयासे थ्व जित मार वोगु खः धका सीका थःगु मन यात बसे तया बिज्यात । बुद्धया मानव हृदय जूसा नं पागु थुलि हे खः ।

बुद्धं राजपात तोता पिहाँ बिज्याना खुदं तक वुठकर चर्या याना नं सिद्धार्थ कुमारं बुद्धत्व प्राप्त याना काय् मफुत । शरीर यात दुःख बिचां छुं फाइदा मदु धयागु सीका धामलासे भोजन यायगु मती तया सुजातां ब्यूगु खीर भोजन याना बिज्यात । खुदं तक तपस्या याना नं बोधि ज्ञान लाना काय् मफुगुलि वसपोलया मने बुद्ध ज्वी फंगु खः ला धयार्थे शंका जुल । थुकथं निराशाया भावना दयावल । थथे बुद्धया मने अन्तर्द्वन्द्व (दो मन) बुद्ध ज्वी ला मज्वीला धयागु विचार वोगु मानव हृदयया चि खः । थथे की साधारण मनूतेके प्रायः निराशाया भावना दया चवं । तर बुद्धया निराशा कीगु थें अनिश्चितगु मखु । बुद्धं तुरन्त निराशायात आशा या रूपे परिणत याना बिइ । हतोत्साही ज्वी मखु ।

बुद्ध छद्म मनुष्यः अथवा बुद्ध याके मानव हृदय बु  
 धेगु खं कीसं बुद्धत्व प्राप्त ज्वी धुंका धर्म उपदेश बोगु  
 उत्साह मयागुर्लिनं सीके फु । बुद्ध ज्वी धुनेवं वसपोलया  
 मती थये वल कि ध्व संसारे मनुष्य पञ्चकामे (बाँबां-  
 लागु स्वेगु, न्यनेगु, ननुनेगु, सासागु नेगु, स्पर्श यायेगुर्ल।)  
 भूले जुया च्वन । दुःख बु जक धया च्वनी दुःख छु  
 कारणं दत्त धयागु खं ध्वीका कायगु ज्ञान मडु । थः  
 कति लाकेगु जक स्वया च्वन । न्हावको वुसां मगागु आशा-  
 कुति पह मतं । मनुष्य राग द्वेष व मोहया जाले तवयनः  
 च्वन । जि थपायसकं दुःख सिया त्वीका कयागु ज्ञान,  
 अमृत्यगु धर्म गृहस्थीया प्रपंचे च्वदिसं ध्वीका काय अगु  
 मज्जू न ध्वीका कया थं ज्या हे याय फे । मयेल  
 याकचा जंगले च्वना प्रीति सुखं च्वने धयाथे हतोत्साहया  
 भावना खने दत्त । ध्व नं बुद्धया मानव हृदयया चि  
 छः । थज्यागु हतोत्साह ला कीके न्हाबले वया जक  
 च्वंगु मडु निराशां त्याका हे च्वन । तर बुद्ध यात  
 निराशां त्याके मफु । तुरन्त बुद्धं चाः मार वल अथवा  
 मखुगु मती वल । थःत थःम्हं बुद्धं न्वाना बिज्यात—  
 जगत उद्धर याय धका राज्य तोता वया, राहुल कुमार  
 व यशोधरा देवी तोता वया पलायन वादी ज्वी त्यना  
 का मखुला ? बुद्ध जुयागु छुयायत ? संसारे सकलें  
 भूखं मखु । ज्ञान ध्वीका काय फुपि निस्वार्थीपि नं मनुष्य  
 दु धका सीका का । थये उत्साहित याना धर्मदेशना  
 याना बिज्यात । कीगु हृदय व बुद्धया हृदय यक्वं पाः ।  
 यदि निराशावादीया वसे च्वना याकचा आनन्दं च्वन  
 धासा व मनु महापुरुष ज्वी मखु । बुद्धं शत्रु धका  
 म्हासीका निराशावाद यात कोत्यला छीत ।

तर बुद्धया जीवनी स्वया यंय बले महापरिनिर्वाण  
 भज्जतले बुद्ध याके मानव हृदय पिज्वः धयागु घटनात यक्वं

हु ।

धाय माल धाःसा बुद्धया मानव हृदय पिज्वगु गुबले  
 धासा कपिलवस्तुइ भिक्षा बिज्यागु घटनां सी दु । बुद्धत्वं  
 लिपा वसपोल कपिलवस्तु बिज्यात । कपिलवस्तु ध्यनेवं  
 थः न्हापा च्वंचवनागु दरबार लुमंसे वल । अनं लिपा  
 यशोधरा, शुद्धोदन परिवार । लिपा जनता लुमना वल ।  
 की नं विदेशं बा तापाकं स्वदेश लिहाँ वे बले थःगु जन्म  
 भूमिया छुं चि खनेवं, हिमालय, पहाड जाल खनेवं  
 मन याउंसे च्वं । अथे हे थःगु छे व परिवार लुमंसे वइ ।  
 बुद्धयाके नं मानव हृदय जूगुर्लि जन्म भूमि व परिवार  
 लुमंसे बोगु छः थें च्वं । तर बुद्धया दरबार लुमंसे बोसा नं  
 जन अपवाद वइगु सीका न्हापां राजदरबारे मबिज्यासे  
 जनताया छेँखा पत्ति भिक्षा बिज्यात । दरबार न्हापां  
 लुमंसे बोबले मार वल धका संज्ञा धिया दरबार पाले  
 पला मन्हात । बुद्धया हृदय मानव हृदय छःसा नं पवित्र  
 व उच्च मानव हृदय जूवन । की जूसा जन अपवाद  
 वइ धयागु मती वनी मखु । बोसा नं धाःसा धालका  
 धका अत्तेरि ज्वी । धाइ ल्हाइ धयागु च्यूता तइ मखु ।  
 बुद्धया मानव हृदय व कीगु हृदय व पागु उलि हे छः ।

बुद्ध कपिलवस्तु बिज्यात धागु खं सिया कपिलवस्तुया  
 नर नारि व राजपरिवार फुकं वया बुद्ध यात स्वागत पा  
 वल । बुद्धं अन सकलें खन तर यशोधरा मखं । बुद्धं  
 बिचा यात यशोधराया स्वाभिमान ठीक जू । छाया धासा  
 यशोधराया निर्ति जि अपराधि छः । छुं हे दोष मडुम्ह  
 नारीयात बाचाइले (मध्यरात्री) तोता जि सुत्त बिस्थुं  
 वना । भा व जिथाय छु या वइ ? जि हे जक वयाथाय  
 वनेगु धर्म बा कर्तव्य छः धका मती लुइका बुद्धं भिक्षु-  
 पित्त धया बिज्यात— जि यशोधरा नाप लाः वने त्यना ।  
 वया इच्छा दु थें याके ब्यु । छिनिसं छुं हे धायमते धका

बिज्याना यशोधरा नाप लाः बिज्यात । उबे यशोधरा  
नं बुद्ध मनू खः मखु स्वे का ! नुग दुम्ह खःसा जिथाय  
कोथाय बिज्याइ । ध्वया परीक्षा खः धका मती लुइका  
ज्वन । बुद्ध खने सातं यशोधरां बुद्धया पालि ज्वना  
खोबि पालि सिला बिल ।

ध्व घटनां सीके फु कि बुद्ध छम्ह मानव हृदय दुम्ह  
खः । आलोचना याइपिसं धायफुकि बुद्धं राजपात तोता  
पिहां बिज्यायत्यंबले नं यशोधरा लुमंका पिहांवन । बुद्ध  
ज्वी धुंका नं राजदरबारे ध्यंका वना यशोधरा देवीनाप ला  
वन । मार्या मतोतु । लोकोत्तर बुद्ध ज्वी धुंका थथे माया  
क्यनेगु भांला मजू थें चवं ।

ध्व छगू अध्ययनया विषय खः । आलोचना यासा नं  
बुद्ध यशोधराया कोथाय बिज्यागु मानव धर्म खः कर्तव्य

पालन यागु खः । मानव हृदयया चि खः । बुद्धं मःगु  
गलित स्वोकार याना बिज्यात । छायाकि यशोधराया छुं  
हे गलित मवु । बुद्धं जक तोतल तर यशोधरां बुद्धयात  
मतोतु । यदि बुद्धं यशोधरायात नापला मवोंगु जूसा  
यशोधराया नुग गुलि खोइगु जुइ । बुद्ध छम्ह मनो वैज्ञ-  
निक जूगुलि, मानव हृदय दुम्ह जूगुलि यशोधराया मनया  
खं सीका कोथाय ध्यंका बिज्याना नापला बिज्यात । अले  
यशोधराया मन याउल । वयागु दुःख फुकं खोबि जुया  
पिहां वल ।

ध्व फुकक घटना अध्ययन यायबले कीसं सीका काय  
फु बुद्ध नं छम्ह कीथें ज्याम्ह मनू खः । कीथें ज्यागु हृदय  
दुम्ह खः तर उत्तमम्ह पवित्रम्ह महापुरुष खः । कीर्पि थें  
स्वार्थी मखु । कतिला पाक मखु ।



## जुजुभाइ एण्ड ब्रदर्स

तयारी वसः

- ★ सूट
- ★ कोट
- ★ पाइन्ट व कमीज इ
- ★ मिस्तय् कोट

लुमंका दिसँ-

फोन नं.- ११६६५

सुज्याया विशेषज्ञ

- ★ मिजंतय् पुरा सूट
- ★ पाइन्ट व कमीज
- ★ ल्यासेतय् बेलबटम पाइन्ट
- ★ ल्यासेतय् बेलबटम सूट
- ★ मस्तय् बाबासूट, मिस्त्रय् फ्रक
- ★ व मेमेगु बिदेशी वस्तु

जुजुभाइ एण्ड ब्रदर्स

खिचापुखू, येँ ।

सिद्धार्थया जन्म, बुद्धत्व प्राप्ति व महापरिनिर्वाण  
जुगु दिं

२५२० स्वाँया-पुन्हीया

समस्त नेपाली प्रति

भिन्तुना

लुमंका दिसँ !!

मोटर सामानया लागी

जोगवीरसि कमलवीरसि

२८ जुद्ध सडक, काठमाडौं।

फोन : २१४५३, १३८४२, १४६५४



# बुद्धको शिक्षा

—भिक्षु बुद्धदास, थाइलैण्ड

अनु. —जगतबहादुर जोशी

कसलाई र कसको कुरामा विश्वास गर्ने भनी बुद्धले सिकाउनु भयो ?

कालाम सूत्रमा भनिएको बुद्धको उपदेशको आधारमा यसको जवाफ दिन सकिन्छ । हामी आफैले प्रत्यक्ष, स्पष्ट रूपले देखेको चीजलाई पत्याउनु पर्दछ । 'स्पष्ट रूपले देखेको' को अर्थ के हो यसलाई बुझ्नु पर्दछ । कुनै तर्क नगरिकन, कुनै अन्दाज या अनुमान नलगाईकन प्रष्ट देखिने नै स्पष्ट रूपले देखिने हो । यसो गर्नाले यस्तो हुन्छ भन्ने कुरा प्रष्ट देखे ठे प्रष्ट देखेनु नै स्पष्ट रूपले देखेको हो । यसमा तर्क वा अनुमान गर्न वा अन्दाज लगाउन पर्दैन । आफैले प्रत्यक्ष अनुभव नगरिकन कुनै ब्यक्तिमा वा कुनै वस्तुमा विश्वास गर्नु हुँदैन भनी बुद्ध धर्ममा हामीलाई सिकाइएको छ ।

तलका प्रश्नका के अर्थ हुन् हामी बुझ्न सक्छौं । हामीलाई त्रिपिटकमा विश्वास नगर, गुरुमा विश्वास नगर, हल्लामा विश्वास नगर, तर्क गरिएका कुरामा विश्वास नगर, तर्कबाट निस्केको परिणाममा विश्वास नगर भनि किन भनिएको ? यस सिद्धान्तले कुनै कुरालाई सही तरिकाले बुझ्न र जान्न मद्दत गर्दछ । आँखा चिम्लेर कुनै कुरालाई पत्याउनु मूर्खता हो । हामी त्रिपिटक पढ्दाउछौं, केही अंश पढ्छौं र विचार नगरी पत्याउछौं, परीक्षण नगरीकन पत्याउछौं, आलोचना नगरीकन पत्याउछौं भने हाम्रो त्रिपिटकमा मूर्खता पूर्ण अन्ध विश्वास मात्र हुन जान्छ । भगवान् बुद्धले यस्तो चीजको निन्दा

गर्नु भएको छ । आफ्नो आँखाले नहेरी, कानले नसुनी, पक्षविपक्ष नजाँची गुरुले भनेको कुरालाई यस्तै हो भनी पत्याउनु गुरुलाई पत्याउनु हो । कसैको कुरा पत्याउनु वा हल्लालाई पत्याउनु पनि नभएको कुरालाई पत्याउनु हो । सही तर्क गर्ने तरिका जाने पछि यसमा अनुभव प्राप्त गरे पछि यस्तो कुरा तर्क युक्त हुनु पर्छ भनी पत्याउनु तर्कको परिणाममा विश्वास गर्नु हो । यस प्रकारको तर्कमा पनि हामीले विश्वास गर्नु हुँदैन ।

तर यहाँ ख्याल राख्नु पर्ने कुरा यो छ कि यस कुराले त्रिपिटकको अध्ययन नगर भनेको होइन, गुरुको राय नलेउ भनेको पनि होइन तर्क नगर भनेको पनि होइन ।

एउटा उदाहरण लिउ— लोभ, क्रोध र अज्ञान दुःख का उत्पत्तिका कारण हुन् भनी बुद्धले सिकाउनु भयो । हामीले लोभ, क्रोध र अज्ञान भनेको कुरा नजानेको भए यसलाई पत्याउने आधार रहन्न । पत्याउन पनि जरूरत छैन । यसलाई पत्याउनु पनि मूर्खता नै हुने थियो । तर लोभ कस्तो हुन्छ, क्रोध कस्तो हुन्छ, मोह कस्तो हुन्छ मनमा उठने भएकोले हामीले यिनलाई जान्दछौं र आगोले पोलेको अनुभव गरे ठे यसले दुःख उत्पन्न गर्दछ भन्ने कुरा हामी अनुभव गर्दछौं । त्यसैले बुद्धले यस सिलसिलामा त्रिपिटकमा यस्तो भन्नु भएको हो—

पढि सके पछि, सुनि सके पछि सिकाइएका कुरा प्रष्ट रूपले नदेखिँदा सम्म खोजविन गरी रहनु पर्दछ । अछे पनि हामीले प्रष्ट देखेन सक्दौं भने हामीले तर्कको

सहारा लिनु पदंछ अनि केही समयको लागि छाडि विनु पदंछ । स्पष्ट रूपले देखिकन विश्वास गर्नु वा अभ्यास गर्नु भन्दा पछि फेरि प्रारम्भ गर्नलाई छाडी विनु पदंछ । तब विस्तार विस्तार हामी पत्याउन थाल्नेछौं र प्रष्ट रूपमा देखन थाल्नेछौं । कुनै विदेशीले यस चीजलाई ठीक ठीकसित ध्याख्या गर्नु होस् भनी सोधमा गलत तरीकाले ध्याख्या गर्नु भयो भने बुद्ध उपदेशको विपरीत हुनेछ । त्रिपिटकमा विश्वास नगर्नु, गुहमा विश्वास नगर्नु, भनेका कुरा र हल्लामा विश्वास नगर्नु । तर्कले देखिएका कुरा नपत्याउनु यी सबैका रहस्यमय अर्थ छन् । यसको खोजी गर्नु पछि सोठि विश्वास गर्नु सुखंता हो । बुद्धले दुढताकासाथ यसको

निन्दा गर्नु भयो । आफू परीक्षा नगरीकन, प्रत्यक्ष रूपले अनुभव नगरीकन कुनै पनि चीजमा विश्वास नगर भनी वहाँले सिकाउनु भयो ।

सोठि पत्याउनु सुखंता हो, प्रष्ट रूपले अनुभव गरे । पछि पत्याउनु बुद्धिमानी हो । पत्याउने नपत्याउने जन्ने विषयमा बौद्धहरूको यही नीति हो । सुखंतापूर्ण विश्वास नगर्नु, मानिसहरूमा भर नपर्नु, धर्म ग्रन्थमा विश्वास नगर्नु, अनुमान वा तर्कमा विश्वास नगर्नु, बहुमतले विश्वास गन्यो भन्दमा विश्वास नगर्नु - प्रत्यक्ष रूपले आफूले अनुभव गरेको कुरामा मात्र विश्वास गर्नु यही नै बौद्ध धर्ममा पाइन्छ यसैलाई हामी बौद्धहरूले नीति बनाउनु पदंछ ।



२५२० स्वाँया पुन्हीया उपलक्षय्य्

**शुभ-कामना**

नेपाली, चाइनीज व भारतीय लाकां, चप्पल व मोजाया लागी  
सदां लुमंका दिसै

**दबलकाजी तुलाधर**

१०/८, लाकां ज्यासः, भोटाहिटी ।

# विवेक बुद्धि

-धम्मवती

मनु लनेगु छपु लंपु खः बयाके विवेक बुद्धि दु मडु स्वयेगु । विवेक बुद्धि दुमेस्यां तुरन्त न्यनाखे बा हाहाले लगे जुया मने लुया वेवं ज्या नं याइ मखु खे नं ल्हाइ मखु । खः मखु धयागु श्वीका जक ज्या गुरु याइ । विवेक बुद्धि दुपिनि नुग नं यचुइ । बुद्ध धर्म छु शिक्षा बिया च्वन धका सुनानं न्यसा धाय ज्दुगु पति लिखः खः विवेक बुद्धि देका नुगः यचुकेगु ।

आ प्रश्न वइ विवेक बुद्धि छु यासा वइगु श्व नं छगु प्रश्न खः । बुद्ध धर्म अनुसार अपुक धायगुला सत्पुरुष पिनिगु संगत व भिगु उपदेश न्यनेगु अर्थात् बाखे न्यनेगु । बाखे न्यनेबले विवेक बुद्धि दइगु खे यक्वं पिहां वो । तर बाखे धायवं फुक मखु ।

गुलि गुलि बाखे धयागु न्यने मत्पो धाइपि नं दु । छाय् धासा बाखे न्यने बले श्व याय् मज्यू, व थाय् मज्यू, श्र ने मज्यू व ने मज्यू धयागु अपो खे पिहां वो । थज्यागु बाखे न्यने बले स्वतन्त्र मडु । फी धयसा कमाय् याना गृहस्थी च्वने माःपि । मखुगु खे ल्हाना जीविका याय् मापि । अथे याय् मज्यू धका बाखे न्यना वया याय् मज्यू धागु ज्या याय् माल धायवं फन पाप लाइ । अथे कल्पना यायगु मिले मजू । छाय् धासा बाखे न्यनेगु धयागु हे बुद्धि दयकेमा लगी खः । बुद्धि मडुपिसं न्ह्यागु ज्या याय् थ.श्वी । बुद्धि दुमेस्यां खे श्वीका काय् अपु मजू । बुद्धि मडुमेसिके अवल दै मखु । श्व खे श्वीका बीया लागी उदाहरण छगु न्ह्यथने ।

धर्मकीर्ति

मि धयागु न्ह्यामसितं पुइपो । तर छम्ह मचां मि ज्वंसा तस्सकं पुइ । तःधिकम्ह बुद्धि दुमेस्यां मि थ्यूसां तस्सकं पुइ मखु । उदाहरण माल धासा बजां त्वनी मेस्यां चिलमे मि तइबले काचाक तथा फूफू याना न्हायपने ल्हा बुबु स्याइ । बुद्धि दुमेस्यां फन चिभ्तां मि ज्वना चिलमे तइ । तर छुं मस्यूम्ह मचां मि ज्वंसां क्वाटुक ज्वनी । वया लागी ह्याउसे च्वंगु बांलागु वस्तु बा न्ह्यो-साथे च्वे । मचां क्वाटुक मि जानीबले छयंगु हाकुक कबया पुइ धुंकी । बाखे न्यनेमेस्यां अपो पाप याइ । बाखे न्यनेमेस्यां पाप कर्म यासां तःधंक याइ मखु । भचा लज्जा भय धयागु दया वइ । उकि बाखे न्यने मागु । बाखे न्यनाथे पालन हे नं याय्मा धयागु कर नं जा मडु । न्हापां श्वीका कायगु, ज्यू मज्यू विचार यायगु ।

गुलि गुलिस्यां बेस वंका जक धर्म याय्मा धया च्वनी । ल्यायम्ह ल्यासी बले धर्म याय्मा धाइ । सी (मैन) धयागु क्वातु बले जक फीसं धयाथे दु । छय् धुंका छुं ज्या चले मजू । थ.म्ह धयाथे मडु । अथे हे ल्यायम्ह ल्यासि बले बेस दुबले हे धर्म यायमा । लाकां न्ह्याय धयागु कथं मसूनि बले हे न्ह्यायमाः । कथं सुइ धुंका लाकां न्ह्यानां छु यायत । श्र खे श्वीका कायत विवेक बुद्धि माः ।

गुलि गुलि धर्म कर्म याइपि श्रज्यापि नं दु—जिमिगु धर्म तःधं धका हाला अभिमान याना च्वनीपि । श्व विवेक बुद्धि मडुगु या चि खः । मूर्खताया चि खः । धर्म

घयुना लवाना चवने मागु महु । लवाना चवनेगु धवागु हे  
विवेक बुद्धि मदया खः ।

विवेक बुद्धि दयकेया लागी हे बाखें न्यनेगु खः । बाखें  
न्यना विवेक बुद्धि दुगु बाखें छपु न्हयने ।

छगू वेशे जुजु छम्ह विद्वानम्ह ऋषि छम्हसिया संगते  
लात । बरोबर बाखें न्यनीगु जुया चवन । छम्ह बाखें कने  
धुंका श्रुति जुजुयात धाल— महाराज ! बाखें न्यना  
ध्वीका काय मागु खें छगू दु— न्हागु ज्या नं याय् न्ह्यो  
“विवेक व विचार गाका याय्माः । मने लवीवं ज्या याय्गु  
ठीक मजू ।” जुजुया मती थ्व खें वुहौवन । बरोबर लुमका  
चवनीगु “विवेक बुद्धि ज्या याय्मा ।”

छन्हुया खें खः । महाराजया कोथाय् (नोकर) या  
बहनि जुजुया लासा फांगा मिले याना च्वंबले इच्छा जुल हें  
थ्व नाइसे च्वंगु लासाय् छक छने दुसा गुलि मज्जा ।  
म्बाम्बा स्वर्गे ध्यंगु ज्वी । व नोकर यात तृष्णां सतेयात ।  
वं थगु मन यात बसे ते मफुत । छम्ह जुजुया लिमला [खुनु  
लासा लाया मिले याना च्वम्ह नोकरया महाराजया लासाय्  
छं हे छन । लासा नाइसे च्वंगुलि साराक्क न्ह्यो बल ।  
अनं लिपा महारानी छने धका कोथाय् बल ।  
नोकर छना च्वंगु धका छत्ति मत्ती मलु । जुजुया त्यानुसे  
चवना थौं न्हापनं छना चवन ज्वीका धका मती तथा महा-  
रानीया चीजक फांगा उला जनफा ल्वाका लुमुक छन ।

महारानीया वं न्ह्यो बल । खुनु नं छने धका छनारी  
जू बले खाताय् निम्ह छना च्वंगु छन । जुजुया तें पिहां  
बल । मिखां छं मखन । चीसकं फांगा उला स्वत । नोकर  
नाप महारानी लुमुक छना चवन । जुजुया तें या जोशे  
तरवार पिकाल निम्ह सितं चहकं पालेत सन । तुरन्त  
ऋषिया बाखें लुमन । न्हागुं ज्यायाय न्ह्यो विवेक बुद्धि  
ज्या याय्मा धागु । छ जूगु छक मीके माल धका निम्ह  
सितं यना जूगु खें न्यन ।

महारानीं धाल — महाराज ! जि निर्दोष । जि  
पाप मती तथा नोकर नाप छनागु मख् । व छना च्वंगु जि  
मस्यु धका जूगु खें फुकं कन ।

नोकरं धाल — महाराज ! जि नाइसे च्वंगु लासाय्  
छनेगु तृष्णां याना थये जुल । अर्थे छरु छना स्त्रे धका  
छनागु साराक्क न्ह्यो वया च्वंतलें महारानी जि नापं छं  
वे लागु खः । महारानी नाप छने मास्ते वया छनागु मख्  
धका जूगु खें फुकं कन ।

जुजुं निम्हसितं माफि बिल । बरु नोकरयात  
आजीवन सरकारी जागीर या लागी अयोग्य याना बिल ।  
थन जुजुया ऋषि याके बाखें न्यना मतगु जूसा निम्हसिगुं  
ज्यान वनी, यथार्थं खें छं सी मख् । थुकि सी दु विवेकी बुद्धि  
याना मनूया मू थाहाँ वं ।

# २५२० स्वाँया पुह्नीया उपलक्ष्य

सकल ग्राहक वर्गपिन्त भितुना

के. बी. रेष्टुराँ

बट, येँ ।

# महातन्त्रासंख्य सूत्र

(मज्झिमनिकायबाट)

भावस्ती जेतवनमा साती केवट्टपुत्रलाई भगवान् बुद्धले विनु भएको उपदेश—

एउटै बिज्ञान हो जन्म जन्मान्तरमा उत्पत्तिको रूपमा रूप परिवर्तन भइरहने । रूपान्तर मात्र हो अरु केही चीज होइन । बुद्धले पनि यस्तै भन्नु हुन्थ्यो ।

यो मिथ्यादृष्टि (गलत धारणा, अन्धविश्वास) प्रकाश गरेको साति नामक भिक्षुले हो । उसको अन्धविश्वास हटाउनको लागि भिक्षुहरूले धेरै उत्साह र प्रयत्न गरे, तर असफल भए । यो कुरो बुद्धलाई भनेपछि तथागतले साति भिक्षुसिन सोधे—

“साति भिक्षु, के तिमिले यस्तो मिथ्यामत प्रचार गरिरहेको हो ?”

भन्ते ! मेरो विश्वास र मैले सफ्फेको यसरी नै हो । तपाईंले भन्नु भएको पनि यही कुरो हो ।

बुद्ध— ए साति भिक्षु! तिमिले के चीजलाई विज्ञान भन्ठानेको ?

साति भिक्षु— भन्ते ! कोही कुरा गरी रहन्छ, कसैले सुख दुःखको अनुभव गरिरहेछ, कुशल अकुशलको कर्मफल भोगिरहेछ भन्ने उसैलाई म विज्ञान भन्थु ।

बुद्ध— साति भिक्षु ! मैले यसरी कसैलाई भनेको छैन । मैले भनेको र मैले सिकाएको त, पटिच्चसमुत्पाद (हेतु र कारणले गर्दा) विज्ञान उत्पन्न हुन्छ । त्यसो भन्दा भन्दै पनि तिमिले मलाई समेत आपत्तिजनक सांछना लगाई हानिकारक मिथ्यादृष्टि किन अपनाएको ?

यो कुरा सुनी साति भिक्षुले टाउको निटुराई बत्ती

रह्यो । तथागतले विज्ञानको बारे भिक्षुहरूलाई यस प्रकार व्याख्या गर्नु भयो ।

चक्षु आदि ६ आयतन (आँखा, कान, नाक, जीवो, शरीर) लाई उपयोगी र सहयोगी रूपादि आरम्भणले गर्दा आँखा आदिको नाउँमा विज्ञान उत्पन्न हुन्छ ।

भिक्षुहरू ! पञ्चस्कन्धबी कारणले गर्दा विज्ञान उत्पन्न भएको थाहा छ ?

“थाहा छ भन्ते” भिक्षुहरूले उत्तर दिए ।

“भिक्षुहरू, केही प्रत्यय (कारण) ले गर्दा पञ्चस्कन्ध बनेको भन्ने थाहा छ ? बुद्धले फेरि सोध्नु भयो ।

“थाहा छ”

“आहार (खाना) ले गर्दा उत्पन्न भएको भन्ने थाहा छ ?”

“थाहा छ भन्ते”

आहार नभएको खण्डमा पञ्चस्कन्ध पनि क्षय हुन्छ (शरीर नाश हुन्छ) भन्ने कुरो थाहा छ ?

“छ भन्ते ।”

उपर्युक्त तीन कुराको जातिकारी नहुनेलाई शंका हुन्छ कि हुँदैन ?

“शंका हुन्छ भन्ते ।”

“ती तीन कुराको बारे शंका नहुनेलाई सन्देह रहँदैन ?”

“सन्देह रहँदैन भन्ते ।”

“त्यसो भए यी तीन कुरा बारे तिमि (साति भिक्षु) लाई शंका छैन त ?

“मलाई शंका छैन भन्ते ।”

“यसो भए यी तीन विषयमा तिमोलाई राम्रो ज्ञान भयो त ?”

“मैले राम्रै बुझे भन्ते ।”

“यो कुराहरू न बुझी तृष्णादृष्टिमा परी यो मेरो धन, यो मेरो छोरा भन्ने ममत्व राखी बस्यो भने त्यसले मेरो धर्म बुझेको हुन्छ त ?

“हुँदैन भन्ते ।”

“सबै कुरामा तृष्णा र दृष्टिले अलग भई ममत्वलाई भेटी दियो भने उसले मेरी धर्म बुझेको हुन्छ होइन त ?

“हो भन्ते ।”

धो मेरी धर्म दुःखबाट मुक्त हुनको निमित्त हो बोकेर हिंडनलाई होइन । जसरी नदी पार गर्नलाई डुङ्गा चाहिन्छ, पार तरिसकेपछि डुङ्गाले उपकार गर्नु भनी कसैले पनि त्यो डुङ्गालाई कांधमा बोकी हिंड्दैन (भिक्षुवे कुल्लुपमं धम्मं देसितं आजानेय्याथ, नित्थरणत्थाय नो गहणत्थायाति)।

जन्मेका सबै प्राणी चार प्रकारका आहारमा निर्भर हुन्छन् । - (१) भात आदि आहार, (२) स्पर्श आहार, (३) मनो संचेतना आहार र (४) विज्ञान आहार ।

यो आहार किन चाहिएको ? तृष्णाले गर्दा आवश्यक भयो छ तृष्णाको कारण के त ? वेदना । वेदनाको कारण के ? स्पर्श । स्पर्शको कारण के ? छ आयतन (आँखा आदि) । छ आयतनको कारण के ? नाम रूप । (मन र भौतिक पदार्थ) नाम रूपको कारण के ? विज्ञान । विज्ञानको कारण के ? संस्कार (बानि) । संस्कारको कारण के ? अविद्या । अतः अविद्या नै मूल कारण हो ।

हेतु फल दुबैले गर्दा संसारको गतिविधि चलिरहेछ । त्यसैले मूलकारण अविद्यालाई जड्देखि ङिकी फाल्नु सके मात्र सबैको सम्बन्ध विच्छेद भई दुःखको अन्त हुन्छ ।

भिक्षुहरू ! यस प्रकार (पूर्वोक्त क्रमबाट) याहा पाइकन के तिमो (पूर्व अन्त) पूर्व जन्मतिर दगुने ? अहो ! के हामी पहिले के थियौं अथवा थिएनौं ? अतीतकालमा

हामी के थियौं ? अतीतकालमा कस्तो रंगका थियौं ? अतीतकालमा के भएर अहिले यो रूप भयो ? के त यी कल्पना ठीक छ ?

“ठीक छैन भन्ते ।”

भिक्षुहरू ! यस्तै भविष्यको बारे कल्पना गरिरहनु ठीक छ त ?

“ठीक छैन भन्ते ।”

यस्तै वर्तमान विषयमा पनि सम्झनु पर्छ । भिक्षुहरू ! मैले तिमोहरूलाई समयान्तर (मरी सकेपछि) होइन यहीं देखिने (सन्दिष्टिको) तत्काल फलदायक (अकालिको) निर्वाणतिर लैजाने विज्ञानहरू द्वारा आफू आफैले बुझ्नु पर्ने धर्म भनी दिएको छु ।

भिक्षुहरू, तीन चीजको मिलनले गर्भ धारण हुन्छ :-

(१) स्त्री-पुरुषको संसर्ग (मिलन), (२) आमा ऋतु-मती हुनु, (३) गन्धर्व (बीज) (उत्पन्न हुने चेतना प्रवाह) यथा स्थानमा प्रवेश हुनु । उपर्युक्त तीन चीजको मिलन नभइकन अर्थात् तीन चीजको अंगपूर्ण नभइकन गर्भ धारण हुँदैन । अनि गर्भ धारण भइसकेपछि नौ महिनासम्म धामाले आफ्नो रक्तले पालन-पोषण गरेर जन्म दिन्छ । आमाले मायाले गर्दा रातो रगत पनि दूध बन्छ भन्ने आर्यमत हो ।

जन्मेपछि बच्चा क्रमशः ठूलो हुन्छ । पछि बाहिर खेल्न जान्छ । साथीहरूको तत्संगमा खेलमेल हुन्छ । पछि पञ्चकाममा (सांसारिक भोगमा) हुकिन्छ । वातावरण र परिस्थिति अनुसार जीवन परिवर्तन हुन्छ ।

पवित्र हृदय धर्मिलो भएर प्रज्ञा विमुक्ति लोप हुन्छ । (पभस्सरमिदं भिक्षुवे चित्तं आगन्तुकेहि उपविकलेसेहि संकलिट्टं ।) रूप वेदना तृष्णाको रूपमा बदली उपादान उत्पन्न हुन्छ । अनि फेरि भव निर्माण गर्छ । विवाह गरेर बच्चा पैदा गर्छ फेरि जन्म पञ्चस्कन्धबाट पञ्चस्कन्ध जन्म हुन्छ ।) ✽

छ यहाँ आहार नखानु भनेको होइन । जीवन रक्षाको लागि खानुपर्छ न कि खानलाई नै बाँचिरहेको । तृष्णाबाट मुक्तहरू पनि खानुपर्छ जीवन रक्षाको लागि ।

# धर्मकीर्ति जन्मोत्सव दिवस

-उमेशलाल श्रेष्ठ

जि न्ह्याबलें थें थःगु हे इले न्ह्यालं चाल । गय गय थों न्हापा न्हापा यागु सुथ सिबे यक्को पाः थें च्वं । म्ह हे याउसे च्वं थें च्वं । सुम्क च्वने मास्ते मबो । छकोलं कसंग बन । ए ! थों २०३२ ज्येष्ठ १० धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठोया ध्येयं क्यंगु जन्मदि या उपलक्षे धर्मकीर्ति बिहारे न्ह्याइपुसे च्वंगु प्रदर्शनी दु ! थों न्ह्याइ-पुसे च्वंगु दि । थों ज्याय सना च्वने लाइ मखु घका म्हिगः हे दक्को पासापि जाना अप्पो धंथें ज्या सिधेका वयागु । लुमं लुमं न्ह्याइपु ता । याकनं बिहारे वने मास्ते वो । न्हिनसिया ठीक १२ बजे ला प्रदर्शन शुरू जुइ । तुति बिहार पाखे उलि उलि बना च्वन; ज्या बाकि हे दनि । ११ बजेला दक्को पासापि थ्यंक्व धंगु खं म्हिग हे जूगु दु । सुषबंछि बिहारया खं लुमंकु लुमंकुं घडी १०।३० (फितात्या) नं थाना हल । नापं तुं जि थःगु तुति नं बिहार पाखे न्ह्याका । बिहारे ला पासापि वया च्वने धुं कल खनि, सामान नं थासे थासे मिले याना ते धुं कल । बिहारे वया च्वं पि पासापि नं दक्को लय्ता खा वो । सुपां हे तुति छथाय मद्य । गुम्हं थुखे कुने गुम्हं गन, गुम्हं गन लिमला फमला ब्वाय जुया च्वन । दक्को ज्या सिधेका १२ बजे जुइथें च्वनेवं हलया खापा बन्द जुल । दक्को प्रदर्शनि चापकेत न्ह्याव्याना च्वन ।

१२ बजे जुल । बर्मानिलें बिज्याना व धर्म-कीर्ति बिहार यात ग्वाहाली याना बिज्याना च्वंम्ह की मागुणवती गुरुमां नं प्रदर्शनिया उद्घाटन याना

बिज्यात । वसपोलया निर्देशने व सहयोगं भों स्वांया निर्माण जूगु खः । कीषाय मद्गु भों स्वां जुया साप बांला जू । उद्घाटन श्चीकथं दक्व पासापिसं लेताजि लापा थाना यंकुलिसे प्रदर्शन शुरू जुल । प्रदर्शन ज्वीगु खं सिया यक्व स्वकुमित (दर्शकत) थ्यंक्व वया च्वने धुं कुगुलि लुखा चालेवं हे बाजि बाजि न्हापा वनेत कुतः याना छसिकथं दुर्हा वना च्वन । दुने हःले अंग खने मद्गु । नेपाली बौद्ध चित्र कलां जागु तस्वीरत जाय्का तल । तस्वीरत गुलि बाखंया थपे व गुलि बुद्ध जीवनी सम्बन्धी खः । छसिकथं मिलेयाना वया तगुलि तस्वीरं हे थःगु बाखं कना च्वंगुला धंथें च्वं । छचाखेरं किसिम किसिम यागु तस्वीरत छचाखेरं व स्वे व बांला व स्वे व बांलागुलि गन स्वे गन स्वे जुया च्वन । छसिकथं वयातगु तस्वीर ते नं थःगु न्होने मनूतसें साप यो पहलं स्वया च्वंगुलि साप लेता पह वो । मेबले उस्त वास्ता हे मयासे तया तःगु । थों ला योपि यक्व दुगुलि तस्वीरते न्यासि न्यासि चा पहलं न्ह्या खा वो । तस्वीरं कना च्वंगु बाखं थुइके मफया गुसिस्यां मेपिके न्यना थुइका च्वन । थुकथं तस्वीरं थःम्ह हे नं न्यासि चाया थःगु बाखं कना च्वंगुलि स्वःबोपिनि मन यात मोहनी याना च्वं थें क्वे कोलाकं वया तःगु थो-थी रंग व किसिम यागु स्वां नं उलि हे दर्शकतेगु मिखा साला कया च्वन । दक्कोसिया म्हुतुइ आहा ! आहा ! गुलि बांला ! ! घइगु जक सः पिहां वइ च्वन । स्वां खना मोहित खूबले तस्वीर ने

न्यासिद्या वह मर्या वन । नुग क्वाटा क्वाटा मू धे  
 चवन । दर्शक वर्गते स्वां खना मोहित जक जूगु मखु ध्व  
 स्वां या मू गुलि धका बाजि बाजि न्यना चवन । मेमेधाय  
 प्रदर्शनी ज्वी बले ब्यया जक तइ । न्यायत छता चीजं  
 मडु । थन प्रदर्शन सिधइबले स्वां नं फुइ धुं कइ । न्हापान्तुं  
 थःत योगु स्वां चि तया ध्यवा बिया नां चक्का थकी । लिपा  
 नां अनुसारं स्वां ज्वना छे वनी । थुकथं चित्र व स्वां ले  
 थःगु मन भुले याना चाहिले धुनेवं अनस दथुइ च्यंगु थोथी  
 याना तथा तगु पाउं नं साली । चाकुगु, पालुगु, पाउंगु  
 थोथी पाउं व बरां पुकातगु खना दर्शक तेगु म्हतुइ  
 इ जाया बइगु स्वाभाविक हे जुल । अले स्वां ल्योथेतुं  
 पाउं नं ल्यो वनि । मवनिगु नं छाया ? ये सातकि काय्  
 मडुगु स्वां ला अपायसकं ल्यो धासेलि ये सातकि कया ने  
 देगु पाउं व बरां छाया मल्यइ ? थुकथं ब्यया तःगु पाउं  
 ल्यया थःगु म्हतुइ बुया वःगु ईयात शान्त याई । पाउं  
 नां काय् सातकि म्हतुइ ई जायका बीगु शक्ति दुगुलि छुं  
 भवा ला दर्शक तेगु मन थःथाय् हे भुले याना तइ । पाउं  
 मनं म्हतु संका सवा काकां पिहां वनी ।

प्यम्ह पासापि जाना देकुगु चायागु बुद्ध आराम कया

बिज्याना स्वंगु मूलि दक्ख स्वमि (दर्शक) तेगु मन  
 साली । आपासिया म्हतुइ वहे प्यम्ह पासा पिनिगु बयान  
 जक ज्वी । गुलि बांलागु मूलि । गम् स्वंक देके सगु  
 ज्वी, गुलि ज्या सगु धयाथे खे ज्वी ।

दत्थुइ दत्थुइ अध्ययन गोठोया बहनिस्सिगु कार्यक्रमया  
 लागी मन्च देके मानि, मत मिले याय मानि धका पासा-  
 पिनि लिमला फमला खे जुया चवनी । प्रदर्शनी सिधइथे  
 चवनीबले मन्च नं देके सिधइ । सन्ध्याइले ६ बजे ज्वी  
 बले पिनेया ज्याको शुरू यायत ठिक जुइ । स्वागतगानं  
 लिपा बिज्याना चर्चपि भिक्षु व अनगारिकापिसं अध्ययन  
 गोठोया बारे न्वधाना बिज्यात । धम्मवती गुरुमां नं  
 न्ववाना— धर्मकीर्ति अध्ययन गोठो प्यदे क्यंगु लसताय्  
 बईगु शुक्रबार निसे “प्रौढ बौद्ध शिक्षा” शुरू पायगु खे  
 न्ह्यथना बिज्यात । अन्ते अध्ययन गोठो या विद्यार्थीपिन्त  
 जांचे पास जूगुया प्रमाण पत्र व पदक वितरण जुल ।  
 दकसिबे लिपा भजन जुया धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठोया  
 जन्मोत्सव न्ह्याइपुक क्वचाल । अध्ययन गोठो स्वदे फुना  
 प्यद कयन । न्याद क्यंगु जन्मोत्सव नं थ्यंक वल । आ  
 हाकनं पासा पिनि लिमलाना वल ।

-★-

बत्लागु यइपुसे च्वंक स्वयेगु न्हायकं व तस्बीरया फ्रेम, स्टाल फ्रेम

अले उपहारया सामानत भाःसा

जिमित लुमंका दिसें

२५२० बुद्ध जयन्तीया भित्तुना

पूर्ण स्टोर्स

१२/३१० थाय्मडु ये



# बौद्ध अध्ययन

-लोचनतारा तुलाधर

न्यागु खं नं न्यजक न्यनां बांलाक थुइ मखु, उकी यात बांलाक मनं निसं अध्ययन नं याय्मा । अध्ययन धंगु न्यामसित नं मवेक मगाः । बौद्ध धर्म नं स्वेबले अपु धका धासां कीसं अध्ययन याना मस्वेकं व्यवहारे छ्यले मसंचवने यो । गुकथं व्यवहारे छ्यलेगु धयागु नं मथुया चवने यो । उकि कीसं बुद्धया सिद्धान्तयात थुइका बांलाक अध्ययन याना व्यवहारे छ्यले फुसा तस्सकं भि ज्वी ।

बुद्ध धर्म थुइकेत मुख्य साःगु स्वतंत्र चिन्तन नं छगु खः । बुद्ध स्वतंत्र यात विशेष महत्व बिया बिज्यागु दु । वसपोलं धया बिज्यागु दु “जि धयागु खं जक छिमिसं खः धका विश्वास याना चवने मते । उकी यात थुइका जक विश्वास या ।” थ्व खं सी दु कि वलपोल छन्ह स्वतंत्र प्रेमी खः धका । प्रजातन्त्र प्रेमी ख । बुद्ध स्वतंत्र जिगु जक शरण वा जि छिमित तरे याना बी, मेपिनिगु खं न्यने मते” धका गुबलें धया बिज्याया । छुं खं नं कीत बाध्य मयाकु अर्थात करं मवयंकु । कर परे यातकि धर्म अद्धा कम जुया वनी । छुं विषये नं कीत बाध्य याइगु धंगु मयो । गथे कि मस्तेत स्कूल मवं धका लपु ज्वना छोःसा ऊन् ईपि वने न्यायकी बरु इमित थ्वीकथं धाःसा सुरु सुरु वनी । हानं इमिसं लपु ज्वने माःला जि हे वने धका नं धाइ, आख ब्वनेगु संस्कार वा पुसा पिना मबो-पिन्त न्याये याःसां, दासां अथवा न्याक्व हे थुइकुसां इमिसं आखः ब्वनीहे मखु । धर्म धंगु नं अथे हे संस्कार

दु पिसं छक्व धायव थुइका काइ । तर परम्परागत बा न्यापा पुसा हे पिना मबोपिसं थुइके फेमखु । उकि बुद्ध धया बिज्यागु— “जि ला मार्ग प्रदर्शक जक खः लें लीगु लीगु छिमिगु ज्या धका धौ बिज्यात ।

बुद्ध सह यायमा धका धौबिज्यात तर थाय स्वया क्रान्ति नं याय्मा धाल । तर थन हि बा वेकेगु क्रान्ति मखु । विचार बा मन बदले यायगु क्रान्ति । थ्व खं छक बांलाक अध्ययन याय्माः । हि बा वेका क्रान्ति यायेगु यात बुद्ध धर्म मान्यता मब्यू । अशोक महाराजां नं थः दक्क देशया मालीक ज्वीगु छ्छां थःहे दाजुपि उलिमछि स्थाना बिल । कलिग युद्धे लखंलख मनूत स्थाना हि बाः न्याका विल तर बहे हि बाः बोगु खना पछुताय् चाय् माल ।

पूजाया बारे बौद्ध धर्म छु धयाचवन थ्व नं छक बांलाक अध्ययन याना ते साः । पूजा नित्यी दु— आमिस व प्रतिपत्ति । आमिस पूजा धयागु ने स्वनेगु व स्वां धुं धुपाय तथा पुज्यायगु यात धाइ । प्रतिपत्ति पूजा धयागु करपिन्त उपकारया ज्या यायगु व थःगु चाला बांलाका यकेगु यात धाइ । बौद्ध सिद्धान्त अनुसार आमिस पूजाया सिकं प्रतिपत्ति पूजा महत्व अपो दु, तर आमिस पूजा याय् मसेकं प्रतिपत्ति पूजा याय् सी मखु । न्यापां कीसं आमिस पूजा नि याय्मा । छाय् धासा आमिस पूजा अर्थात नके त्वंके याय् मफुसा पासापि व बन्धुपि सुं दे मखु । व्यवहारे चवनेत नं आमिस पूजा याना चवने माः मनूतेत नके त्वंके याना

तिनि प्रतिपत्ति पूजाया खं ववी । मनूतेगु समाजे स्वमेत  
 आमिस पूजा मदेक मगा । अनं लिपा तिनि प्रतिपत्ति पूजा  
 उवी । प्रतिपत्ति पूजा घयागु मनं ववीका यायमागु  
 गुण धर्म खः । कीथाय् अप्पो याना मनूत आमिस  
 पूजाय् लगे जुया उवनी । थये पूजा याना उवसां  
 पुण्य लाभ याना काय् मसःनि । छोयाथाय् वनेगु  
 धका जाकि व स्वां धुं धुवाय् उवना वनी । ले ववं  
 म्वा.मदुगु खं न्यायका वनी । छो याथाय् ध्यनेव पूजा  
 याना वइ । थये यानां धर्म लाइ मखु । थये यायगु धर्म  
 ला व्वसा जक खः । धर्म लाइगु ला मन शुद्ध याना  
 पुज्यायगु जक उवी । अपो याना मनूत "छो भक्ति मन

कपटि" जुया उवत । घयागुया अर्थ भव मखुकि स्वां छुं  
 धुवाय् तया पूजा याय् म्वा । पूजा याय् माः खः नाप  
 नापं चित्त नं शुद्ध याना यक्य माः ।

बुद्ध धर्म अनुसार सुं नं मनू जन्म हे चण्डाल व ब्राह्मण  
 उवी मखु । ज्यां हे चण्डाल व ब्राह्मण उवी । ध्व फुक्क  
 मचां निसं हे छ्यला यकेमाः । मचाबले हे सत्संगत  
 याय्मा । संगतं याना नं मनूतेत यक्व हे पाक् । गथे कि  
 अंगुलिमालया नां न्हापा अहिंसक खः । नां गथे ज्या नं  
 अहिंसकम्ह खः । तर लिपा बया मन्निपि पासापिसं याना  
 अहिंसक याना बिल । अथेहे सत्संवत्तं हिंसक यात नं अहि-  
 सक याय् फु । ध्व अध्ययन याना सीका काये मागु खं खः ।



## २५२० सौं बुद्ध जयन्तीको हार्दिक शुभकामना

१. हिमाल आइरन एण्ड स्टील (प्रा.) लि०
२. स्यामुकापु ट्रेडिङ्ग कम्पनी
३. भाजुरतन इन्जिनियरिङ्ग एण्ड सेल्स (प्रा.) लि.
४. हिमाल अवसीजन (प्रा.) लि.

ज्योति भवन, कान्तिपथ,  
 काठमाडौं ।

फोन नं. ११-४९०, १४-३२७

# श्राद्धको फल पितृहरूले पाउन सक्छन् ?

अनुवादक-भिक्षु अमृतानन्द

[यहाँ श्राद्धको अर्थ पिण्डदान मात्रलाई भनेको होइन । अपितु मृत्युको नाउँमा जति पनि पुण्यकर्म गरिदछ त्यो सबै कामलाई श्राद्ध भनिन्छ । - सम्पादक]

एक दिन जाणुस्सोणि ब्राह्मण जहाँ भगवान् हुनुहुन्थ्यो त्यहाँ गए । त्यहाँ पुगेपछि भगवानसंग सम्मोदन गरे । सम्मोदनीय कुशलवार्ता गरिसकेपछि एक छेउमा बसे । एक छेउमा बसेका जाणुस्सोणि ब्राह्मणले भगवानलाई यस्तो भने-

“भो गौतम ! हामीहरू ब्राह्मण हौं । ‘यो दान हात्रा ज्ञातिबन्धु रक्तसम्बन्धी पितृहरूलाई प्राप्त होस्; यो दान हात्रा ज्ञातिबन्धु रक्तसम्बन्धी पितृहरूले खाऊन्’ भनी हामी वान दिन्छौं, श्राद्ध (सद्दा) गर्छौं । भो गौतम ! के त्यो दानको फल हात्रा ज्ञातिबन्धु रक्तसम्बन्धी पितृहरूकहाँ पुग्छन् ? के त्यो दानको फल हात्रा ज्ञातिबन्धु रक्तसम्बन्धी पितृहरूले खान्छन् ?”

“ब्राह्मण स्थानमा छ भने पुग्न सक्छ, स्थानमा छैन भने पुग्न सक्तैन (= ठाने छो, ब्राह्मण, उपकल्पति नो अट्टाने) ।”

“भो गौतम ! कुन चाहिँ स्थान हो, कुन चाहिँ स्थान होइन ?”

(१) “ब्राह्मण ! यहाँ, कुनै पुरुष प्राणी हिंसा गर्ने हुन्छ, चोरो गर्ने हुन्छ, व्यभिचार गर्ने हुन्छ, मृषावादी हुन्छ, पैशुन्यवादी हुन्छ, पुरुषवादी हुन्छ, सम्प्रलपि हुन्छ, लोभी (= अभिज्जालु) हुन्छ, द्वेषी (= व्यापन्नचित्तो) हुन्छ तथा मिथ्यादृष्टिक हुन्छ । उ शरीर छाडी मृत्युपछि नरकमा उत्पन्न हुन्छ । नरकवासीहरूको जुन आहार हो, उ त्यसै आहारद्वारा त्यहाँ जीविका गर्छ, त्यसै आहारद्वारा

उ त्यहाँ रहन्छ । ब्राह्मण यो पनि स्थान होइन कि जुन स्थानमा रहनेलाई सो दानको फल पुग्न सकोस् ।”

(२) “ब्राह्मण ! यहाँ, कुनै पुरुष प्राणी हिंसा गर्ने हुन्छ,.....तथा मिथ्या दृष्टिक हुन्छ । उ शरीर छाडी मृत्यु पछि तिरश्चीनयोनिमा उत्पन्न हुन्छ । तिरश्चीन योनिमा उत्पन्न हुने सत्त्वहरूको जुन आहार हो, उ त्यसै आहारद्वारा त्यहाँ जीविका गर्छ, त्यसै आहारद्वारा उ त्यहाँ रहन्छ । ब्राह्मण ! यो पनि स्थान होइन कि जुन स्थानमा रहनेलाई सो दानको फल पुग्न सकोस् ।”

(३) “ब्राह्मण ! यहाँ, कुनै पुरुष प्राणी हिंसाबाट विरत रहन्छ, चोरोबाट विरत रहन्छ, व्यभिचारबाट विरत रहन्छ, मृषावादाबाट विरत रहन्छ, पैशुन्यवाचाबाट विरत रहन्छ, पुरुषवाचाबाट विरत रहन्छ, सम्प्रलापबाट विरत रहन्छ, निर्लोभी हुन्छ, अद्वेषी हुन्छ तथा सम्यक्दृष्टिक हुन्छ । उ शरीर छाडी मृत्यु पछि मनुष्यलोकमा उत्पन्न हुन्छ । मनुष्यहरूको जुन आहार हो, उ त्यसै आहारद्वारा त्यहाँ जीविका गर्छ, त्यसै आहारद्वारा उ त्यहाँ रहन्छ । ब्राह्मण ! यो पनि स्थान होइन कि जुन स्थानमा रहनेलाई सो दानको फल पुग्न सकोस् ।”

(४) “ब्राह्मण ! यहाँ, कुनै पुरुष प्राणी हिंसाबाट विरत रहन्छ,..... तथा सम्यक् दृष्टिक हुन्छ । उ शरीर छाडी मृत्यु पछि स्वर्गलोकमा उत्पन्न हुन्छ । स्वर्गलोकमा

१. नरकमा उत्पन्न हुने सत्त्वहरूको कर्म नै आहार हो । कर्मकै प्रभावद्वारा उनीहरूको यापन हुन्छ । मनोरथ पूरणी II पृष्ठ ८६७ : दसक निपात, जाणुस्सोणि वग्गो, जाणुस्सोणिसुत्त ।

जुन आहार हो, उ त्यसै आहारद्वारा त्यहाँ जीविका गर्छ, त्यसै आहारद्वारा उ त्यहाँ रहन्छ । ब्राह्मण ! यो पनि स्थान होइन कि जुन स्थानमा रहनेलाई सो दानको फल पुग्न सकोस् ।

“ब्राह्मण ! यहाँ, कुनै पुरुष प्राणी हिंसा गर्ने हुन्छ, .....मिथ्यादृष्टिक हुन्छ । उ शरीर छाडी मृत्यु पछि प्रेतलोकमा (पैतृविसयं) उत्पन्न हुन्छ । प्रेतलोकमा उत्पन्न हुने सत्वहरूको जुन आहार हो, उ त्यसै आहारद्वारा त्यहाँ जीविका गर्छ, त्यसै आहारद्वारा उ त्यहाँ रहन्छ । अथवा जुन वस्तुहरू यहाँबाट साथी-मित्रहरूले वा रक्त सम्बन्धी ज्ञाति बन्धुहरूले उद्देश्य गरी पठाउँछन्— त्यसद्वारा उ त्यहा यापन गर्छ, त्यसद्वारा उ त्यहाँ रहन्छ । ब्राह्मण ! यो स्थान हो— जहाँ बस्नेलाई सो दानको फल पुग्न सक्छ ।”

“ओ गौतम ! यदि ती रक्त सम्बन्धी प्रेत त्यस ठाउँमा उत्पन्न नभएमा कसले सो दानको फल परिभोग गर्छ ?”

“ब्राह्मण ! अर्को पनि रक्त सम्बन्धी प्रेतहरू त्यस ठाउँमा उत्पन्न भएका हुन सक्छन्; तिनीहरूले सो दानको फल परिभोग गर्छन् ।”

“ओ गौतम ! यदि ती रक्त सम्बन्धी प्रेतहरू त्यस ठाउँमा उत्पन्न भएका हुन्छन् भने तथा अरू पनि रक्त सम्बन्धी प्रेतहरू त्यस ठाउँमा उत्पन्न भएका हुन्छन् भने— त्यो दानको फल कसले परिभोग गर्छ त ?”

“ब्राह्मण ! यस्तो लामो समयको अवधिभित्र कुनै न कुनै रक्त सम्बन्धी प्रेतहरूद्वारा त्यस ठाउँ खाली होला भनी भन्ने कारण छैन । ब्राह्मण ! खालि भए पनि दायकलाई निष्फल हुन्छ ।”

१. मूल सिद्धान्त अनुसार आहार चार प्रकारका छन् । जस्तै— (१) कवलिकार आहार, (२) स्पर्श आहार, (३) मनोसंचेतना आहार तथा (४) विज्ञान आहार । सं. नि. II पृ० १२ : आहार सुत्त, आहारवग्गो ।

यी आहारहरू मध्ये स्वर्गलोकमा कवलिकार आहार अर्थात् कवल कवलगरी बानु पर्ने मोटा आहार छाडी अरू तीन आहारहरू हुन्छन् । पटि. म. अ. क. पृ० ४६ : अभिञ्जेत्यनिहंसवण्णना— ३.

२. प्रेतलोकको आहार हो— सिगान, कफ आदि । मनोर. पू. II पृ. ८६१ : जाणुस्सोणिसुत्तवण्णना, दसक निपात, जाणुस्सोणिवग्गो ।

३. प्रेतलोकमा पनि जो ‘परदत्तपजीविनो’ अर्थात् अर्काले दिएको पाउत्र भन्ने प्रेतहरू छन्— उनीहरूले मात्र ज्ञाति-बन्धुहरूले उद्देश्य गरी पठाएको दानको फल प्राप्त गर्न सक्छन्, अरूले पाउन सक्तैनन् । मनो. र. पू. II पृ. ८६१ : जाणुस्सोणिसुत्तवण्णना, दसक निपात, जाणुस्सोणिवग्गो ।

“यदि पितृलाई उद्देश्य गरी दान दिएमा पितृले पनि फल पाउन्छ, दायकले पनि; यदि पितृलाई उद्देश्य नगरी दान दिन्छ भने दायकले मात्र फल पाउँछ” भनी पेत. व. अ. क. पृ. ६ : खेत्तुपमपेतवत्थुवण्णनाले पनि उल्लेख गरेको छ ।

“ठीक स्थानमा नभएता पनि तपाईं गीतम दानको फल खेरो जान्न भनी भन्नु हुन्छ ? (अट्टाने पि भवं गीतमो परिकल्पं वदतीति ?”

“हो, ब्राह्मण ठीक स्थानमा नभएमा पनि दानको फल खेरो जान्न भनी म भन्दछु । (अट्टाने पि खो अहं, ब्राह्मण परिकल्पं वदामि)

(दानको फल खेर जान्न भन्ने कुराको उदाहरणको निमित्त भगवान् बुद्ध अगाडि यस्तो भन्नुहुन्छ)

(५) “ब्राह्मण ! यहाँ कुनै पुरुष प्राणीहिंसा गर्ने हुन्छ; .... तथा मिथ्यादृष्टिक हुन्छ; तर उ भ्रमण वा ब्राह्मणलाई अन्न, पान, वस्त्र, यान, मालागन्ध-विलेपन तथा शैथ्या वासस्थान प्रदीप आदि दान दिने हुन्छ । अनि शरीर छाडी मृत्युपछि उ हात्ती योनिमा उत्पन्न हुन्छ । उ त्यहाँ अन्न, पान, माला तथा नाना अलङ्कारहरूको लामो हुन्छ ।

“ब्राह्मण ! यहाँ, जो पुरुष प्राणीहिंसा गर्ने हुन्छ, ..... तथा मिथ्यादृष्टिक हुने हुन्छ – अनि उ त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा शरीर छाडी मृत्युपछि हात्ती योनिमा उत्पन्न हुन्छ । तर जो उ अन्न, पान .... प्रदीप आदि दान दिने हुन्छ – त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा उ त्यहाँ अन्न, पान, माला तथा नाना अलङ्कारहरूको लामो हुन्छ ।

(६) “ब्राह्मण ! यहाँ कुनै पुरुष प्राणीहिंसा गर्ने हुन्छ; .... तथा मिथ्यादृष्टिक हुन्छ; तर उ भ्रमण वा ब्राह्मणलाई अन्न, पान, .... तथा शैथ्या वासस्थान प्रदीप

आदि दान दिने हुन्छ । अनि शरीर छाडी मृत्युपछि उ घोडायोनिमा उत्पन्न हुन्छ । उ त्यहाँ अन्न, पान, माला तथा नाना अलङ्कारहरूको लामो हुन्छ ।

“ब्राह्मण ! यहाँ जो पुरुष प्राणीहिंसा गर्ने हुन्छ; .... तथा मिथ्यादृष्टिक हुन्छ – अनि उ त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा शरीर छाडी मृत्युपछि घोडायोनिमा उत्पन्न हुन्छ । तर जो उ अन्न, पान .... प्रदीप आदि दान दिने हुन्छ – त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा उ त्यहाँ अन्न, पान तथा नाना अलङ्कारहरूको लामो हुन्छ ।

(७) “ब्राह्मण ! यहाँ कुनै पुरुष प्राणीहिंसा गर्ने हुन्छ, .... तथा मिथ्यादृष्टिक हुन्छ; तर उ भ्रमण वा ब्राह्मणलाई अन्न, पान .... तथा शैथ्या वासस्थान प्रदीप आदि दान दिने हुन्छ । अनि शरीर छाडी मृत्युपछि उ गोरुयोनिमा उत्पन्न हुन्छ । उ त्यहाँ अन्न, पान, माला तथा नाना अलङ्कारहरूको लामो हुन्छ ।

“ब्राह्मण ! यहाँ जो पुरुष प्राणीहिंसा गर्ने, .... तथा मिथ्यादृष्टिक हुनेहुन्छ – अनि उ त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा शरीर छाडी मृत्युपछि घोडायोनिमा उत्पन्न हुन्छ । तर जो उ अन्न, पान .... प्रदीप आदि दान दिने हुन्छ – त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा उ त्यहाँ अन्न, पान तथा नाना अलङ्कारहरूको लामो हुन्छ ।

(८) “ब्राह्मण ! यहाँ कुनै पुरुष प्राणीहिंसा गर्ने हुन्छ, .... तथा मिथ्यादृष्टिक हुन्छ; तर उ भ्रमण वा

४. पितृलाई भनी दिएको दानको फल पितृले नपाएको खण्डमा दाताले पाउन सक्तैन भन्ने ब्राह्मणहरूको धारण हो । मनो. र. पू. II. पृ. ८६१ : जाणुस्सोणिसुत्त वण्णना दसकनिपात । यसै धारणालाई मनमा राखी आश्चर्य मानी जाणुस्सोणि ब्राह्मणले बुद्धसंग ‘ठीक स्थानमा नभएता पनि.....’ भन्ने कुरा सोधेका हुन् ।

बुद्ध धर्ममा त्यस्तो विश्वास वा धारणा गरिदैनन् । बुद्ध धर्ममा जुन उद्देश्यले दान दिएको हो सो उद्देश्य पूरा भए पनि नभए पनि दान दिनेलाई भने दानको फल प्राप्तनै हुन्छ भन्ने विश्वास गरिन्छ ।

ब्राह्मणलाई अन्न, पान, . . . तथा शैल्या वासस्थान प्रदीप आदि दान दिने हुन्छ । अनि शरीर छाडी मृत्युपछि उ कुरुरयोनिमा उत्पन्न हुन्छ । उ त्यहाँ अन्न, पान, माला तथा नाना अलङ्कारहरूको लागि हुन्छ ।”

“ब्राह्मण ! यहाँ जो पुरुष प्राणीहिसा गर्ने ... तथा मिथ्यादृष्टिक हुने हुन्छ - अनि उ त्यसै कर्मको प्रभावद्वारा शरीर छाडी मृत्युपछि कुरुरयोनिमा उत्पन्न हुन्छ । तर जो उ अन्न, पान, . . . प्रदीप आदि दानदिने हुन्छ - त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा उ त्यहाँ अन्न, पान तथा नाना अलङ्कारहरूको लागि हुन्छ ।”

(९) “ब्राह्मण ! यहाँ कुनै पुरुष प्राणीहिसाबाट विरत रहने हुन्छ, . . . तथा सम्यक्दृष्टिक हुन्छ । उ भ्रमण वा ब्राह्मणलाई अन्न, पान, . . . तथा शैल्यावासस्थान प्रदीप आदि दान दिने हुन्छ । अनि शरीर छाडी मृत्युपछि उ मनुष्यलोकमा उत्पन्न हुन्छ । उ त्यहाँ मानुषीय पञ्चकाम विषयहरूको लागि हुन्छ ।”

“ब्राह्मण ! यहाँ जो पुरुष प्राणीहिसाबाट विरत रहने . . . तथा सम्यक्दृष्टिक हुने हुन्छ - अनि उ त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा शरीर छाडी मृत्युपछि मनुष्यलोकमा उत्पन्न हुन्छ । जो उ भ्रमण वा ब्राह्मणलाई अन्न, पान, . . . प्रदीप आदि दानदिने हुन्छ - त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा उ त्यहाँ मानुषीय पञ्चकाम विषयहरूको लागि हुन्छ ।”

(१०) “ब्राह्मण ! यहाँ कुनै पुरुष प्राणीहिसाबाट विरत रहने हुन्छ, . . . तथा सम्यक्दृष्टिक हुन्छ । उ भ्रमण वा ब्राह्मणलाई अन्न, पान, . . . तथा शैल्या वासस्थान प्रदीप

आदि दानदिने हुन्छ । अनि शरीर छाडी मृत्युपछि उ दिव्यलोकमा उत्पन्न हुन्छ । उ त्यहाँ दिव्यमय पञ्चकाम विषयहरूको लागि हुन्छ ।”

“ब्राह्मण ! यहाँ जो पुरुष प्राणीहिसाबाट विरत रहने . . . तथा सम्यक्दृष्टिक हुने हुन्छ - अनि उ त्यसै कर्मको प्रभाव द्वारा शरीर छाडी मृत्युपछि दिव्यलोकमा उत्पन्न हुन्छ । जो उ भ्रमण वा ब्राह्मणलाई अन्न, पान, . . . प्रदीप आदि दानदिने हुन्छ - त्यसै कर्मको प्रभावद्वारा उ त्यहाँ दिव्यमय पञ्चकाम विषयहरूको लागि हुन्छ ।”

“आश्चर्य हो, भो गौतम ! अद्भूत हो, भो गौतम ! ! जहाँसम्म दानसम्बन्धी कुरा छ - दानदिनु उचित नै रहेछ, श्राद्ध गर्नु उचित नै रहेछ - जहाँ कि दायक हुनेलाई पनि निष्फल हुन्छ ।”

“ब्राह्मण ! यस्तै हो, ब्राह्मण ! दायकलाई पनि निष्फल हुन्छ ।”

“धन्य हो, भो गौतम ! धन्य हो, भो गौतम ! ! जस्तै - घोटेकोलाई उत्तानो पारिदिदा, छोपिएकोलाई उघारिदिदा, बाटो भुलेकोलाई बाटो देखाइदिदा, अँध्यारोमा तेलको बत्ति राखिदिदा, आँखा हुनेहरूले रूप देखेछ - त्यस्तै - तपाइ गौतमले मलाई अनेक प्रकारले धर्म प्रकाश गरिदिनु भयो । अब न, तपाईं गौतमको शरणमा पर्छु धर्म र भिक्षुसंघको पनि । आजदेखि तपाईं गौतमले मलाई जीवनभर शरणमा आएको उपासक हो भनी स्वीकार गर्नुहोस् ।” (अ० नि० दसकनिपात, पृष्ठ ३२१: जाणुस्तो-णिमुत्तं, जाणुस्तोणिवग्गो)



# माँ

-बरदेश मानन्धर

माँ ! गुम्हेस्यां कीत जन्म बिल । गुम्हेस्यां कीत संसार खंका बिल, वयात हे धाइ माँ धका ।

मामं कीगु उपरे यक्को हे गुण व उपकार याना तःगु दु । उकीं कीसं माँ यात गबलें हे लोमंके मज्यू । गुम्ह मनुखं माँयात खवयकी व छम्ह मनु जूसां पशु खः ।

बुद्धं मनूतेगु कर्तव्यया बारे यक्वं व्याख्या याना बिज्यागु दु । उकी मध्ये माँया सेवा यायगु नं छगू मुख्यगु कर्तव्य खः ।

अप्पो मनूत व्याहायाय धुनकि माँ नाप बाया चवनीपि नं दु । थुकिया दोष काय पिनिगु जक मखु माँपिनिगु दोष दु । व खः माँ पिसं कायपिनि म्हायपिनि बुद्धि हे गावक मवुनिबले व्याहा याना बीगु व बिया छोइगु । मेगु खं खः भमचा बुहाँ वल धायवं माजु पह पिकया ज्वीगु व भमचा यात पुलांगु विचारं मिखा ध्वया स्वइगु अले ईर्ष्या जुया वइगु ।

माँया सेवा यायगु धयागु त्यासा पुलेगु खः । गुलिं गुलिस्यां थः कतिसाका जिया वल धका माँयात लोमंका छोइपि नं दु । अथे यायेगु धर्मं मखु पाप खः । कीसं सुयाकें धयबा त्यासा कया मपुले बले कीत ठग धाइ अथे हे थः बःमलातले माँसं सेवा याका नया चवना, थःगु तुति थःम्हं चुइफु बले जुक्को वांछोया वनी । थव ला त्यासा कयागु मपुलागुथे जुल । उकिं माँया सेवा मयाम्हेसित ठग धासां छुं मपा । कीपि बंगुणी ज्वी मयोसा माँया सेवा याना गुणी ज्वीनु ।

भगवान बुद्धं माँया सेवा यायगु नं छगू मंगलमय ज्या

खः धका मंगल सूत्रे धया बिज्यागु दु । सुवर्णं शाम जातके (साम कुमार बोधिसत्व गुया चवं बले) वसपोलं काँपि माँ-बौ पिगु सेवा याना बिज्यागु खं कीसं सीका आदर्श काय बह जू ।

जि थन न्हायनागु माँया मत्त्व व सेवा याय मागु खं अले त्यासा पुले मागु खं । भगवान् बुद्धया उपदेश अनुसारं माँयात नका त्वंका व मोल्हुका चिकं बुका बाँलाक वस जक पुंकागुलिं त्यासा पुलागु ज्वी मखु । छु यासा त्यासा पुलागु ज्वी ले ? यदि कीसं धात्थें पलेसा पुलेगु खःसा माँयागु दृष्टि तप्यंका बी मानि । माँयागु अन्ध विश्वास बा मिथ्या दृष्टि यात हीका सम्यकदृष्टि याना बी मानि । मखुगु लँपुइ लाना चवंस्य माँयात ठीकगु लँपुइ लाका बी मानी । गथे कि शारीपुत्र महास्थविर अरहत ज्वी धुंका नं थः माँ छह्य मिथ्यादृष्टि लाना चवंगुलिं निर्वाण ज्वी त्येका माँया दृष्टि तप्यंका बिइया लागी थःगु छेँ थ्यंके बिज्याना माँया दृष्टि तप्यंका बिज्यात । अले तिति निर्वाण जुया बिज्यात ।

थव घटनां कीसं थव सीके फु कि माँ-बौया सेवा जक यानां पलेसा पुलागु ज्वी मखु । बुद्धया धापू कथं माँ-बौ यागु खं फुकं न्यने माः धयागु मदु । सारिपुत्र भन्ते नं माँयागु खं मन्यं । माँ मेस्यां वसपोल यात कुलनाशक चण्डालम्ह काय धका बोबीगु । सारिपुत्र छम्ह ब्राह्मण कुल याम्ह खः । वसपोलया माँ कट्टरह्य ब्रह्मूनी जुया चवन । उकिं माँया दृष्टि तप्यंका बिज्यात ।

## माँ हे ब्रह्मा स्वः

बुद्ध्या विचार अनुसारं ब्रह्मा धका मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा गुण दुमेसित धाइ । यदि कीके नं थ्व प्यता गुण दःसा कीपि नं ब्रह्मा ज्वी फु । अये हे माँ याके थ्व प्यता गुण दुगु जुया निम्ति भगवान बुद्धं तक्क नं माँ बी पित्त ब्रह्मा धया बिज्यात नापं आदर तथा बिज्यात ।

१) माँमं मचातेगु प्रति मैत्री गुकथं तइ ? माँमं थः गर्भवती ज्वीबले प्वाथे च्वंम्ह मचा प्रति मैत्री तइ । थः मचायात दुःख ज्वी धका माँमं थः इच्छा दुगु पालुगु भादि चीज नइ मखु ।

२) माँमं थः मचाया प्रती गुकथं करुणा तइ ? गुबले व मचा जन्म ज्वी अबलें निलें माँया वया प्रति करुणा बनी । व मचा यात छुं दुःख जूसा माँया नुगले थःत हे जूगु स्वया नं अप्पो दुःख ज्वी । माँ याके करुणा दुगुलि मचाबले हे उमित माँमं भिगु शिक्षा बिइ । तःधक जुल धायव वंकुठी (स्कूले) ते यंकी । थुगु कथं माँमं थः मचाते प्रति करुणा तइ ।

३) माँयाके मुदिता गुण दु धका गुकथं सीकेगु ? यदि थः मचा जाँचे पास जूसा अथवा तःधंम्ह मनू जूसा अबले माँया नुगले हर्ष बिलि बिलि जाया वइ । थः मचात थंम्हं धयाथे च्वंम्ह बा छें थंम्हं जूसा माँया साप लयता वइ । मेपिनि भि ज्वीगु खना लेता वइगु हे मुदिता गुण छः ।

४) उपेक्षा गुण धयागु छुं ? माँमं उपेक्षा गुगु प्रकारं तइ ? थःम्हं बुइका तयाम्ह मचा हारां जुया थःम्हं धयाथे

मंत कि थःम्हं धयागु छें मयंम्हं जुलकि वयात माँपिसं उपेक्षा भाव तइ ! माया याइ मखु । हानं थः कार्यापि थगु तुति ज्वी फुम्हं जुलकि नं माँमं वया प्रति उपेक्षा भाव तइ । मचाबले थें माया याइ मखु । यो धयागु नं मद्रु, मयो धयागु नं मद्रुगु भाव यात उपेक्षा धाइ ।

ब्रह्मा याके थ्व प्यता गुण दु धाइ । थज्यागु प्यता गुणं युक्तह्य माँ जूया निम्ति माँयात कीसं ब्रह्माया रूपे आदर ते फु ।

माँ दकले न्हापां याम्ह गुरु छः भगवान बुद्धं धया बिज्यागु दु कि माँ हे पूर्वाचार्यं छः । अथवा न्हापांयाम्ह गुरु छः । छाया धाःसा कीपि जन्म ज्वी साथं कीत स्यने कने याईपि सुं गुरुपि दइ मखु । कीपि वचाधिक मज्जतले याम्ह गुरु माँ हे ज्वी । छायाधासा माँमं हे कीत अबले तक स्यने कने याइ । वं सुमार्गं वयना बिइ । उकि गौतम बुद्धं धया बिज्यागु छः माँ हे न्हापां याम्ह गुरु छः ।

कीसं माँ यात माने याय् हे साः । माँ याके यक्वं गुण दु । कीपि मचा बले छि च्व कया पालन पोषण याना तगु गुण कीसं गथे लोमंकेगु । मुख्यगु छें ला यदि माँ मद्रुगु जूसा कीपि जन्म हे ज्वी मखु । माँमं बिचा याना मतगु जूसा थौं तक्क कीपि म्वाना च्वने हे फइ मखु । माँमं कीत शिक्षा मय्यगु जूसा कीपि थौं मूर्खं जुया च्वने मालीगु छें । माँमं कीत थज्यागु गुण याना तःगु जूया निम्ति कीसं माँयात आदर ते बह जू ।





# माँ

## -बरदेश मानन्धर

माँ ! गुम्हेस्यां कीत जन्म बिल । गुम्हेस्यां कीत संसार खंका बिल, वयात हे धाइ माँ धका ।

मामं कीगु उपरे यक्को हे गुण व उपकार याना तःगु दु । उकीं कीसं माँ यात गबलें हे लोमंके मज्यू । गुम्ह मनुखं माँयात खवयकी व छम्ह मनु जूसां पगु खः ।

बुद्धं मनूतेगु कर्तव्यया बारे यक्वं व्याख्या याना बिज्यागु दु । उकी मध्ये माँया सेवा यायगु नं छगू मुख्यगु कर्तव्य खः ।

अप्पो मनूत ब्याहायाय धुनकि माँ नाप बाया चवनीपि नं दु । थुकिया दोष काय पिनिगु जक मखु माँपिनिगु दोष दु । व खः माँ पिसं कायपिनि म्हायपिनि बुद्धि हे गावक मडुनिबले ब्याहा याना बीगु व बिद्या छोडगु । मेगु खं खः भमचा दुहाँ वल धायवं माजु पह पिक्कया ज्वीगु व भमचा यात गुलांगु विचारं मिखा व्वया स्वइगु अले ईर्ष्या जुया वइगु ।

माँया सेवा यायगु धयागु त्यासा पुलेगु खः । गुलि गुलिस्यां थः कतिलाका जिया वल धका माँयात लोमंका छोडपि नं दु । अथे यायेगु धर्म मखु पाप खः । कीसं सुयाकें धयबा त्यासा कया मपुले बले कीत ठग धाइ अथे हे थः बःमलातले माँसं सेवा याका नया चवना, थःगु तुति थःम्हं चुइफु बले जुक्को वांछोया वनी । थव ला त्यासा कयागु मपुलागुथे जुल । उकिं माँया सेवा मयाम्हेसित ठग धासां छुं मपा । कीपि बंगुणी ज्वी मयोसा माँया सेवा याना गुणी ज्वीनु ।

भगवान बुद्धं माँया सेवा यायगु नं छगू मंगलमय ज्या

खः धका मंगल सूत्रे धया बिज्यागु दु । सुवर्णं शाम जातके (साम कुमार बोधितात्व जुया चवं बले) वसपोलं काँपि माँ-बौ पिगु सेवा याना बिज्यागु खं कीसं सीका आदर्श काय बह जू ।

जि थन न्हायनागु माँया महत्व व सेवा याय मागु खं अले त्यासा पुले मागु खं । भगवान बुद्धया उपदेश अनुसारं माँयात नका त्वंका व मोल्हुका चिकं बुका बाँलाक वस जक पुंकागुलि त्यासा पुलागु ज्वी मखु । छु यासा त्यासा पुलागु ज्वी ले ? यदि कीसं धात्थें पलेसा पुलेगु खःसा माँयागु दृष्टि तप्यंका बी मानि । माँयागु अध विश्वास बा मिथ्या दृष्टि यत हीका सम्यकदृष्टि याना बी मानि । मखुगु लेंपुइ लाना चवंह माँयात ठीकगु लेंपुइ लाका बी मानी । गथे कि शारीपुत्र महास्थविर अरहत ज्वी धुंका नं थः माँ छ्हा मिथ्यादृष्टि लाना चवंगुलि निर्वाण ज्वी त्येका माँया दृष्टि तप्यंका बिइया लागी थःगु छें थ्यंके बिज्याना माँया दृष्टि तप्यंका बिज्यात । अले तिति निर्वाण जुया बिज्यात ।

थव घटनां कीसं थव सीके फु कि माँ-बौया सेवा जक यानां पलेसा पुलागु ज्वी मखु । बुद्धया धापू कथं माँ-बौ यागु खं फुकं न्यने माः धयागु महु । सारिपुत्र भन्ते नं माँयागु खं मय्यं । माँ भेस्यां वसपोल यात कुलनाशक चण्डालम्ह काय धका बोवीगु । सारिपुत्र छम्ह ब्राह्मण कुल याम्ह खः । वसपोलया माँ कट्टरह ब्रह्मूनी जुया चवन । उकिं माँया दृष्टि तप्यंका बिज्यात ।

## मां हे ब्रह्मा खः

बुद्ध्या विचार अनुसारं ब्रह्मा धका मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा गुण दुमेसित धाइ । यदि कीके नं थ्व प्यता गुण दःसा कीपि नं ब्रह्मा ज्वी फु । अये हे मां याके थ्व प्यता गुण दुगु जुया निम्ति भगवान बुद्धं तक्क नं मां बी पित्त ब्रह्मा धया बिज्यात नापं आदर तथा बिज्यात ।

१) मांमं मचातेगु प्रति मैत्री गुकथं तइ ? मांमं थः गर्भवती ज्वीबले प्वाथे च्वंम्ह मचा प्रति मैत्री तइ । थः मचायात दुःख ज्वी धका मांमं थः इच्छा दुगु पालुगु भादि चीज नइ मखु ।

२) मांमं थः मचाया प्रती गुकथं करुणा तइ ? गुबले व मचा जन्म ज्वी अबलें निलें मांया बया प्रति करुणा बनी । व मचा यात छुं दुःख जूसा मांया नुगले थःत हे जूगु स्वया नं अप्पो दुःख ज्वी । मां याके करुणा दुगुलिं मचाबले हे उमित मांमं भिगु शिक्षा बिइ । तःधिक जुल धायव च्वंकुठी (स्कूले) ते यंकी । थुगु कथं मांमं थः मचाते प्रति करुणा तइ ।

३) मांयाके मुदिता गुण दु धका गुकथं सीकेगु ? यदि थः मचा जाँचे पास जूसा अथवा तःधंम्ह मन् जूसा अबले मांया नुगले हर्ष बिलि बिलि जाया वइ । थः मचात थंम्हं धयाथे च्वंम्ह बा छें थंम्हं जूसा मांया साप लयता वइ । मेपिनि भिं ज्वीगु खना लेता वइगु हे मुदिता गुण खः ।

४) उपेक्षा गुण धयागु छुं ? मांमं उपेक्षा गुगु प्रकारं तइ ? थःम्हं बुइका तयाम्ह मचा हःरां जुया थःम्हं धयाथे

मंत कि, थःम्हं धयागु छें मन्थंम्ह जुलकि बयात मांमंसं उपेक्षा भाव तइ ! माया याइ मखु । हानं थः कायपि थगु तुतिं ज्वी फुम्ह जुलकि नं मांमं बया प्रति उपेक्षा भाव तइ । मचाबले थें माया याइ मखु । यो धयागु नं मडु, मयो धयागु नं मडुगु भाव यात उपेक्षा धाइ ।

ब्रह्मा याके थ्व प्यता गुण दु धाइ । थज्यागु प्यता गुणं युक्तह्य मां जूया निम्ति मांयात कीसं ब्रह्माया रूपे आदर ते फु ।

मां दकले न्हापां याम्ह गुरु खः भगवान बुद्धं धया बिज्यागु दु कि मां हे पूर्वाचार्य खः । अथवा न्हापांयाम्ह गुरु खः । छाया धाःसा कीपि जन्म ज्वी साथं कीत स्यने कने याइपि सुं गुराँपि दइ मखु । कीपि बचाधिक मज्जुतेले याम्ह गुरु मां हे ज्वी । छायाधासा मांमं हे कीत अबले तक स्यने कने याइ । वं सुमार्गं क्यना बिइ । उकिं गीतम बुद्धं धया बिज्यागु खः मां हे न्हापां याम्ह गुरु खः ।

कीसं मां यात माने याय् हे माः । मां याके यक्वं गुण दु । कीपि मचा बले खि च्व कया पालन पोषण याना तगु गुण कीसं गथे लोमंकेगु । मुख्यगु छें ला यदि मां मडुगु जूसा कीपि जन्म हे ज्वी मखु । मांमं बिचा याना मतगु जूसा थौं तक्क कीपि स्वाना च्वने हे फइ मखु । मांमं कीत शिक्षा मन्थूगु जूसा कीपि थौं मूर्ख जुया च्वने मालीगु छें । मांमं कीत थज्यागु गुण याना तःगु जूया निम्ति कीसं मांयात आदर ते बह जू ।



# मैत्री भावना

-मीना बनिया

बुद्ध धर्म प्योगु (४०) भावनाया खें दु । उकी मध्ये मैत्री भावना नं छगू खः । भावना घयागु नं न्ह्यामसिनं योगोगु याय् मज्जू । थःथःगु चरित्र स्वया लोगु ल्यया जक भावना यायगु पायछि जू, भि जू धका बौद्ध सफूती च्चयातगु दु । मुख्य रूपं चरित्र घयागु छुगू दु—(१) राग चरित्र (२) द्वेष चरित्र (३) मोह चरित्र (४) वितर्क चरित्र (५) श्रद्धा चरित्र (६) बुद्धि चरित्र । थ्व छुगू चरित्र मध्ये थःके दुगु छु चरित्र खः उगु अनुसारं ध्यान भावना याता यंकेमाः द्वेष चरित्रपिन्त मैत्री भावना मयासे मगा । अपो मनूत द्वेष चरित्रपिं छने दु । मेपिसं थःगु दोष छना छुं घालकि तें पिहाँ से । अले व मनू थः थाय वडगु यडगु मखु । वलकि चिवा का बोम्ह थें भापी । चिवा काय धका वडपिं नं मडुगु मखु ।

आ थन मैत्री शब्दया अर्थ छक थ्वीकेनु । मैत्री शब्दया अर्थ खः थःत सुख यो थें करपनि नं सुख ज्वीगु इच्छा यायग । मैत्रीचित्त मदेवं छुं नं ज्या सफल याय् फइमखु । (मखुगु मनं धागु ज्या नं सफल जूगु मडुगु मखु । तर लिपा थयंक सफल जू धाय् माँछि । थःगु मनयात हे शान्ति मडु ।)

सिद्धार्थकुमार बुद्ध ज्वी फुगु हे मैत्री बःलागुलि खः । सकल प्राणी प्रति मैत्री दु ।

शुद्धगु मैत्रीचित्त दुसा न्ह्यागु ज्या नं सफल याय्फं धंगु बौद्ध विश्वास खः । घाल्थें की नं मैत्रीचित्त देकेगु इच्छा दुसा वं अथे यात, थथे यात, अथे घाल, थथे घाल धका वयागु

धर्मकोति

थ्वयागुं दोष मालेगु सिकं थःम्हं नं बाँलागु ज्या याता यंकयगु स्वैमा । थःके मनूतरें घयाच्वंगु दोष दुगु खःला मखुला धका नं बिचा याता स्वैमाः । घाल खें पर्या जुया द्वेषभाव तथा च्वन कि मैत्री भावना छले लाः वनी । सुनानं बाँलागु तःधंगु ज्या याता च्वंसा वं यागु ज्या बाँला जू, वयात भि ज्वीमा धका मती तथा च्वने फुसा थःगु ज्या नं भिना वं । तर अथे भिगु मनं कल्पना मयासे नुगः क्वाटा क्वाटां स्वीका च्वन धाःसा नुगः हीका बा मीं पूर्बे पुका च्वने माली । नुगः क्वाटा क्वाटां स्वीका कीसं मैत्री भावना याय् फंमखु ।

च्वनागु थाय् बा छें फःफः धायकेत परस्पर मैत्री दया च्वनेमाः । की छें छें त्वापु ह्यापु जुया च्वनीगु हे परस्पर मैत्री मदया बा बःमलाना खः । अप्रियगु ज्या खें याता खः । थःथःगु स्वार्थ व कतिला पाकगु ज्यां याता खः । अप्रिय सम्बन्धिया ज्या खें फुक्क द्वेषया कारणं हे उत्पन्न ज्वीगु खः । द्वेषया कारणं हे स्वा मडुगु निन्दा चर्चा व चिवा का वोगु धका खें पिहाँ वडगु खः । आपासिया थःत कतिला पाखें जक धर्म, मैत्री भावना व रोगीया सेवा धका मनं ज्वना याता ज्वनीगु ।

द्वेष भावना वा तें धयागु साप ग्यानागु । तं पिहाँ वोह्य मिखा कां बराबर खः । तें पिहाँ वल कि मिखां छुं खनी मखु । विवेक बुद्धि व सीका सेका तगु विद्या फुकं बिस्युं वनी । मैत्रीया परम शत्रु द्वेष भाव खः । तंया बसे वना छस्य दाजुं किजा, किजा दाजुयात स्याना च्वंगु खें

कीसं बरोबर न्यना च्वना, अखबारे स्वया च्वना । उखुनु तिति हे जूगु घटना खं न्ह्याथने— निम्ह मनाङ्गीत त्वात्वां ससकेंहेया भातयात स्याना बिल । द्वेषया स्वभाव तस्सकं ग्यानापु वया दुष्परिणाम भयङ्कर जू । महाशत्रु स्वया नं ग्यानापु द्वेष धयाम्ह । श्व त्वापुया पुसा मदेका छोयत मैत्रीचित्त तस्सकं आवश्यक जू । मैत्रीचित्त देकेया निति भावना याय्माः । भावनाया अध्यास मन्त धाय्वं न्हाबलें वयागुं श्वयागुं निम्हा चर्चा व वरभाव दया च्वनी । उकि मैत्री भावना याय्माः ।

मैत्री बःलापिन्त सुनानं छुं याय् फैमखु । विष, शत्रुं हे नं थी फैमखु । मैत्रीया बलं शत्रुया मन नं नाया वं सामावति रानीयात थः भातं लिथुया खं न्यना वाणं केका स्याय् धका बोबले सामावतिया मैत्री भावना याबले वागं कयके मफुत । अथे हे मेमेगु यक्वं घटना दु ।

बुद्धयात वेवदत्तं स्याय् धका उलिमछि कुचक स्वसा स्वसां बुद्धया मैत्री बलं छुं याय् मफुत । अंगुलिमाल डाकुं बुद्धयात स्याय् धका बोबले स्याय् मफुत । अथे हे आलवक राक्षस बुद्धया प्रति क्रोधचित्त याना प्रहार यात । तर बसपोलयात छुं हे याय्मफु । श्व बसपोलया मैत्रीया बःलागु चिं खः । बुद्धया प्रति ईर्ष्या जुया तीर्थकर (अधौढ) तेसं नं बुद्धयात अनेक उपहास यात । चिञ्जा नामक गणिकायात ध्यबा बिया भगवान बुद्धयात भात नायके हल । सुःदरी प्ररिद्राजिकायात थःपिन्सतुं स्याना बुद्धयात ज्यानमारा धका पा याना बदनाम याय्त सन । तर बुद्धया पवित्र मैत्रीया प्रभावं अज्यागु कुचक फुकं फसं प्वीका यंकल । बुद्धयात छुं मजू ।

मैत्री बःलाफेत स्वता अङ्ग चूलाय्माः । बुनुगलनिसें कामना याय्माः । मैत्रीपूर्वक, काय कर्म, मैत्रीपूर्वक खं

ह्लायाय्माः । यदि सुना नं जि शत्रु महुम्ह ज्वीमा, द्वेष व तें महुम्ह ज्वीमा. सुखपूर्वक च्वने देमा, दुःख महुम्ह ज्वीमा धका न्हिन्ह हाता च्वनाथे करपिनित छुं हित ज्वीगु ज्या मयासा, शत्रु मदैगु ज्या मयासा, करपिनि नुगले स्याइगु खं मह्लासा मैत्री भावना याना च्वनाया छुं फाइवा देमखु । जगत संसार उद्धार ज्वीमा धका कःसी च्वना जाकि निगलं पुज्याय् मात्रं जगत संसार उद्धार ज्वीमखु । बरु जाकि निगलं चखुं बखुं निम्ह स्वम्हस्या जक प्वा जाइ । धयागु मतलब करपिन्त छुं दुःख ज्वीगु कल्पना व ज्या खं मयासे मेपिन्त छुं उपकारया ज्या नं याय् फेकेमा । पिने नापलाइ बले नाइक मिजासं नतुया खं ह्लायाय् । मडनागु यक्व दत । म्हं फुला आदि आदि । तर मन धाःसा छति हे चःमकं, बांमला । अथे जुल धाय्वं मैत्री भावना यानाया छुं फल पिहां वंमखु ।

आ मैत्री भावना गुकथं यायगु थुखे छक विचा यायनु गुकथं भावना यासा फल पात्रे ज्वी श्व खं न्हापां कीसं सीका तेमा । मैत्री भावना यायबले करपिनिगु दोष लुमके मज्यू । मैत्रीचित्त न्ह्योने तेमाः । गथे थः मामं थः मचातेत मतिना याइगु अथे हे सकल प्राणीपिनि उपरे माया मतिना तेमाः । मैत्री भावना यायबले दकले न्हापां जि सुयातं वरभाव मतेम्ह ज्वीमा । द्वेष व तें महुम्ह ज्वीमा । दुःख मदया सुखपूर्वक च्वनेफुम्ह ज्वीमा । थःत मैत्री भावना याय्थुं सेलि थःतथेनुं मेपिन्त नं अथे हे ज्वीमा धका मैत्री भावना याय्माः । न्हापालाक मैत्री भावना याय्गु हे थःत साछि रूपे तया खः । थःत गथे शान्ति यो अथे हे मेपिनि नं यो धंगु थ्वीका काय्माः ।

सुनां विधिपूर्वकं काय वाक मन शुद्ध याना मैत्री भावना याइ वयात छिता प्रकारया फल लाभ ज्वी ।

१) मैत्रीचित्त दुम्ह न्ह्योने लाथे सना घुरघुर

न्ह्यो सः वेका छनी मखु । आनन्दं न्ह्यो वोइ । २) सुख-  
 पूर्वकं न्ह्यो खाइ । ३) मभिक ग्यानापुक भ्हक्से न्हनी  
 मखु । (४) मनूते साप यइ । (५) अमनुष्यपिनि तं  
 येका च्वने दइ । (६) मि, बिछ, हथियारं थी मखु ।  
 (७) वयात देवतापिसं रक्षा याइ । (८) रूप लावण्य  
 बालाइ । (९) समाधि भावनाय् कवन ध्यासा याकनं  
 समाधि प्राप्त जुइ । (१०) बेहोश जुया सिनावने माली  
 मखु । (११) मैत्री ध्यान उत्पन्न याम्ह ध्व हे जन्मे निर्वाण  
 लाभ याय फुम्ह ज्वी । थुगु प्रकारं मैत्री भावनाया फल  
 दु धयागु सीका मैत्री भावना अथ्यास यायेगु भि ज्वी ।



२५२० स्वाँया-पुन्हीया उपलक्षय्

भिन्तुना

नेपालया प्राचीन कलां जाःगु, उपहार वीच लवःगु  
 सिंथ्यागु कलापूर्ण भयाः, लवखा आदि वस्तुया लागी

✦ जिमित लुमंका दिसं ✦

छिगु अर्डर मुताबिक धंधे च्वंक बुत्ता किया छितः मामाःगु सिंथ्यागु न्ह्यागु वस्तुत  
 स्यल्लाक, बाँलाक, दंक व भिक दयेका बोगु थाय्

ऊड कार्भिङ्ग इण्डस्ट्रिज (प्रा.) लि.

फोन नं. कारखाना २१-४४७  
 छे २१-३६६

पाटन औद्योगिक क्षेत्र  
 लगनखेल, ललितपुर ।

# बुद्ध धर्मया रहस्य

-ज्ञानमान तुलाधर

की बौद्ध ध्याय गुलि अःपु उलि हे शुद्ध बौद्ध जुड तस्सकं थाकु । बुद्ध धर्मया रहस्य थुइका काय् तस्सकं थाकु । उकि बुद्ध धर्म थूपि उस्त महु धयां उपो खं ज्वी मखुथे ताः । छाया धाःसा बुद्ध धर्म पंचशील व अष्टशील धारण यायगुली जक सीमितगु धर्म मखु । थ्व धर्म कीगु जीवन गुलि रहस्यमय खः उली हे गम्भीरगु खं खः । थ्व खं श्वीका बीया लागी बुद्ध धर्म या "अहिंसा" शब्द छगू कायनु । मेमेगु धर्म गुगु अर्थ कया अहिंसा शब्द छयला च्वन व स्वया नं बुद्ध धर्म व्यापक रूपे छयला च्वंगु दु । अबौद्ध तसें धाइ प्राणी हिंसा मयायगु यात अहिंसा धका । हिंसाया अर्थ तलवारं चर्क पालेगु स्वायेगु जक हिंसा मखु । मेपिन्त अहित ज्वीगु, स्यनीगु जुक्व ज्या हिंसा खः । करपिन्त स्यकेगु मनं कल्पना याय्वं, वचनं खं ल्हायवं व ज्या याय्वं हिंसा जू वनि । दुइइ लः ल्वाक छ्याना नाफा नेगु कल्पना, चिनि सुचुका ध्यबा अपो कायगु कल्पना, मसिनु जाकिइ भिगु उसिना ल्वाक छ्याना नाफा नेगु चिन्तन थुपि फुक हिंसा जूवं । अहिंसा धायव सुनानं विना कारणे ईर्ष्यावश वा लोभया कारणं सुइतं स्यात वा धाःपा यात धासा अज्याम्ह अपराधी ज्यानमारायात छुं याय् मज्यू, दण्ड बी मज्यू धागु मखु । अथे दण्ड व सजाय बी मत्यो धयागु हे अहिंसाया अर्थ खः सा संसारे अपराधीत फन फन अपो जुथा वइ । मनूते जीवनया सुरक्षा धयागु हे वइ मखु । अहिंसाया यथार्थ माने ला हिंसा अवश्य याय् मत्यो खः तर थाय व समय स्वया हिंसा नं वेलकुल अहिंसा सिद्ध जू । थुकी यागु प्रमाण राहुल सांक्रुत्यायनं च्वयातगु बुद्धचर्या व बोधिसत्व जरित्र स्वया थंकेबले खने दु । कुण्डलकेसी

धयाम्ह मिसायात वया भातं स्याना तिसा लुटे याना कायगु कुतः याबले कुण्डलकेसी मिसां विचा यात जि फन खःका धका माया याना ज्यानमारा मुद्दाय लाय धुं कु-मेसित बचे याना भात नालां फन जितन्तुं स्याना तिसा कायगु कुमति तल । थ्व नरपशुयात छाया बाकि ते धका दुर्गुणी भातयात स्याना जीवन रक्षा यात । जीवन रक्षा यायेगु नं अहिंसा खः ।

बुद्ध भगवानं अहिंसा धका अपराधीतेत दण्ड बी म्वा व मत्यो धागु मखु । बरू थमं छु छु याना उकिया फन भोग याय् माः । कीसं थःमं यानागु कर्मया भोग अवश्य याय् माली । उकि सुं ज्यानमारा वा अपराधी यात न्यायाधीशं मृत्यु दण्ड या सजा बिल धासा थ्व हिंसा थहरे ज्वी मखु । बरू थन न्यायाधीश न्याय पक्ष म्ह ज्वी माः । अपराधी नं द्वेष भाव मतसे थःगु कर्मफल धका सीका कायमा । बरू बुद्ध धर्म अपराधीत मदेकेगु उपाय तर्क क्यना तगु दु । बुद्ध धर्म गुलि गम्भीर धयागु थुपि सी दु ।

बुद्धया थ्व हे "अहिंसा" या बारे भ्रम जुया छम्ह सेनापति गौतम बुद्ध याथाय् वया प्रश्न यात जि छम्ह बौद्ध जूसां नं जिगु दर्जा सेनापति जुल । जिगु ज्या लडाइ ल्वायगु खः । ल्वायगु वा लडाइ यायगु पाप कर्म खः । उकि थ्व पदवी तोता छोयला गथे याय ?

भगवान् बुद्धया लिसः खः— गुम्हसिगु कर्म (ज्या) अनुसार दण्ड बी योग्य खः वयात दण्ड अवश्य बी माः । थजोगु ज्यायात हिंसा वा पाप कर्म धाइ मखु । द्वेष भाव व ईर्ष्या यांनागु ज्या (कर्म) फुक हिंसा (पाप) भाल पेमाः । बुद्ध भगवान्या आज्ञा अनुसार न्हागु ज्या नं बिबेक बुद्धि खंका वा श्वीका याय्नागु खः । बुद्ध धर्म तस्सकं लूक्ष्म व गम्भीरगु खः ।

# छल्फल

-मेघदूत

तें सरासर बना चवंह गौतमयात आकाकां सीतारामं न्यन— ए गौतम ! थौं छ याकचा गन वने तेनागु ?

गौतमं लिसः बिल— थौं स्वांयापुह्नी छः । थौं स्वयम्भुइ व आनन्दकुटी विभिन्न कार्यक्रम दु । आः न्हिने प्रधानमन्त्रीया अध्यक्षताय् आनन्दकुटी सार्वजनिक सभा ज्वीगु दु । उकी हे भाग का वने तेनागु ।

सीतारामं न्यन — स्वांयापुह्नी धयागुया अर्थ छु, थुकिया महत्व छु थव छक धा ?

गौतमं लिसः बिल— वंशाखपुह्नीबुनु सिद्धार्थ (भगवान बुद्ध) जन्म जूबले स्वां वागागु जुया कोगु भासं थौंया पुह्नीयात स्वांयापुह्नी धाइ । मेगु महत्व छः— थौंया दिने बुद्ध जन्म जूगु जक वखु बोधिज्ञान प्राप्त यागु व थौंया हे दिने भगवान् बुद्ध चेदं दुबले महापरिनिर्वाण जुया बिज्यागु छः । थव स्वंगू संयोग चूलागु दिन जुया वंशाख पूर्णमा दियात बौद्ध जगतं पवित्रगु दि धका माने याना वंचन । एशिया लागी ज्ञानया प्रकाश व्यूम्ह बुद्धया (जन्म) जयन्ती जुया थौं नाना प्रकारया कार्यक्रम देका उत्सव माने याना च्वन । (बुद्ध परिनिर्वाण जुया बिज्यागु २५२० दं जन्म जुया बिज्यागु २६०० दं दुगु जयन्ती आ माने याना च्वन ।

सीतारामं धाल— अहो गुबले न्यने मनंगु छं छगू छं न्यंकल । अथे महत्व दुगु पुह्नीयात स्वांयापुह्नी धाइगु धका मस्यु ।

छं त्वाह्लाना सीतारामं धाइ — ए गौतम, थौं रंगशालाय् फुटबल म्याच ज्वीगु दु, अन वने का मज्यूला ?

गौतमं धाल— अहो ! अपशोच थौं वचिछया छक

जक वडगु वंशाखपुह्नीया जि अष्टशील कया तयागु जुया फुटबल म्याच स्ववने मखु । तु थौं आनन्दकुटी ज्वीगु भौद्ध सार्धजनिक सभाय् बना अनं लिहां वया श्रीघले चवंगु धर्मकीर्ति विहारे बौद्ध शिभाया बारे सांस्कृतिक कार्यक्रम ज्वीगु स्वःवने मज्यू ला ?

सीताराम धाल— ए गौतम ! छ तेंचाय् मखुसा छगू छं न्यने न्है ?

गौतमं धाल— न्यंलाय्, छाय् तेंचाय् मागु दु । जि न्हापा ला याकनं तें चाय्गु बानि दु, आः धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी बना च्वनागुलि तें चाय्गु बानि मदया वन धाःसां ज्यू ।

सीतारामं धाल— मखु छं थौं अष्टशील कया तयागु मखुला ? जि न्यना तयार्थे अष्टशील कायबले प्याखं म्ये आवि स्वे मज्यू, न्यने मज्यू धाइ, हानं छं हे धाल फुटबल म्याच तक हे स्वेमखु । तर थौं छिमिथाय् श्रीघले सांस्कृतिक कार्यक्रम दु धाल । छं व धाःसा स्वःवने ज्यू हँ । छिमि ज्या व छं मलोर्ये चवं । छक थ्वीका ब्यु ।

गौतमं धाल— छंगु प्रश्न ठीक जू, एक स्वेबले छंगु तर्क बाँलाथे चवंसा नं भचा अध्ययन मगागुलि संकीर्ण जूवन । जि नं न्हापा अथे मरी तया च्वनागु छः । तर धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया सदस्य जुया अध्ययन याना स्वयाबले अथे मखु छनि । बुद्ध धर्म मनुष्य जीवन नीरस याय्गु लेंगु क्यना मतः । न मोज मज्जा याय्गुली प्रोत्साहन बिधाचवं । अष्टशीले च्वना प्याखं स्वे मज्यू धयातःगु गज्यागु स्यूला ? गुगु प्याखं स्वया मनूते मन

तस्सकं ब्रंचल प्रवीगु, उत्तेजना बडे ज्वीगु, ह्वाय्मास्ते वैगु, ग्यानापुत्ते म्हपीसे च्वनीगु दृश्य (कुस्ती ल्वाइगु) दुगु प्याखं स्वे मज्यू । अष्टशीले च्वंगु नियम अनुसार न्हाया न्हायाया शासकवर्गंतसे जनताया सेवा व देश सेवा याय्गु पाखे ध्यान मतसे प्याखं स्वया, दों ल्वाका, फे ल्वाका तामाशा स्वया न्हि बिते याना च्वन, जनता नं अथे हे स्वेगुली न्हि बिते याना च्वंगुलि अज्यागु प्याखं स्वेमज्यू घका नियम देका तःगु खः । हानं प्याखं स्वेगु धाल कि मनूत पत्के ध्वीगुलि नं व नियम देका तःगु खः । शिक्षात्मक नाटक बा सांस्कृतिक कार्यक्रम स्वयां आपत्ति मजू । स्वांयापुन्ही (वैशाख पूर्णिमा) खगू विशेखं बुद्ध जीवनीया बारे व बौद्ध शिक्षाया बारे सांस्कृतिक कार्यक्रम, कांकी कयनीगु स्वयां छुं मस्यं । छं गुबले नं बुद्ध धर्म अध्ययन मया । बाखं कनीथाय् भिक्षुपिं थाय् व अनगारिकापिंथाय् मवों । धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी शुक्रवार पत्ति ४ बजे च्वनीगु दु । अन छक निक वनेगु बानि याःसा कयकुं नुगः चक्कना वनी । ज्ञान दया वइ । थुया वइ । बुद्ध धर्म मेमेगु धर्म थें समळे ज्वीमते ।

सीतारामं धाल— छं आमथे धाःसा नं वैशाखपुन्ही खनु अष्टशील कया प्याखं स्वेगु बांला मताः छरहु अष्टशील कया शान्त जीवन हना च्वनेगु बांला ताः । न्हाबले अष्टशील पालन याना च्वनोपिगु मेगु हे खं खः । खजा जि बुद्ध धर्म मथूनि । थथे निम्हस्या खं ल्हाना च्वंबले सुजाता नापलात ।

सुजातां धाल— अहो ! थौं निम्हं ले च्वना छु खं ल्हाना च्वनागु ? गन वने तेनापिं ?

गीतमं धाइ— थौं जि आनन्दकुटी सभाय वना अनं शोधले धर्मकीर्ति विहार पाखें आयोजना यानातःगु सांस्कृ-

तिक कार्यक्रम स्वःवने धयागु खौं निम्हस्या छलफल जुया च्वन ।

सुजातां धाल— विचार धयागु सकस्यां उर्थे ज्वीमखु । विभिन्न मनूते विभिन्न विचार जुया च्वनी । छलफल याय्माः नापं सत्पुरुषपिनिगु, विद्वानपिनिगु संगत याय्माः । तर पासा धयापिनि अपो याना विचार मिले ज्वीमाः । जि स्वेबले मनूत स्यना भत्तु ज्वी मज्यू । मनूत विचार शक्ति दुपि खः । विचाः याना ध्वीका काय्फु, भि मभिं छुटे याय्फु । तर न्हापां अध्ययन माः । गनतक जि स्पू बुद्धया सिद्धान्त कथं प्याखं स्वेमज्यू धयागु मडु । तर बुद्धया धाय् कथं प्याखें नं कीत छु फाइवा दु छु बेफाइवा दु थ्व ध्वीका काय्माः । प्याखें नं कीत छु शिक्षा बिल । प्याखने जक मन छोया भुले जुया च्वने मज्यू । खजा प्याखें स्वेबले मन ची थाकु । थ्व जिगु अनुभव खः । तर बुद्ध जीवनी सम्बन्धी प्याख् स्वयां छुं मस्यं धयागु जिगु विचार खः । थौं जि नं धर्मकीर्ति विहारे कयनीगु सांस्कृतिक कार्यक्रम स्वःवने तेना । मनूतेगु म्हनु प्वाः सुनां ती फे । की सकलें वनेका मज्यू ला ? थथे खं ल्हाना च्वंबले कृष्णमाया अन थंके बल ।

कृष्णमायां न्यन— थौं छाया ले हे गफ जुया च्वथें च्वं । छु खं जुयाच्वंगु गन वने तेनागु ?

सीतारामं धाल— थुपिं निम्ह बौद्ध उपासक व उपासिका जुया अष्टशील कया सांस्कृतिक कार्यक्रम स्वःवनेगु हं । थ्वहे खंया बारे जिमि थन छलफल जुयाच्वंगु । जि स्वेबले व जित अनुभव दुर्थे प्याखं स्वया मन थातं तेफं मखु । मन चञ्चल ज्वी यो । मन ची साप थाफु । खजा मन बसेतेगु बारे बुद्ध धर्म छु शिक्षा बिया तल जि मस्यू । जि नं छक धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी वने तेना । अन वना च्वंपिसं धाइ मनयात बसेतेगु शिक्षा हे बुद्ध धर्मया



मुख्य अङ्ग खः । एक स्वेबले बौद्ध धर्म बाँला खः तर बौद्ध धार्मिक चालाबाला अबौद्ध तिनि । यःथःगु बानि बदले जूगु मखना ।

गौतमं न्यन— कृष्णमायाया छ विचारले ?

कृष्णमायां धाल— जि ला आपा सेका तयागु मवु । नकतिनि जक छक निरु धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठी वनाम्ह । एसां जित गथे गथे तर्क वितर्क धयागु मयो । हानं व्वसा व्वेगु तामासी धर्म नं मयो । जि धर्मकीर्ति विहारे व्वना न्यना तयाथे बुद्धया सिद्धान्त मनूतेगु जीवन सुखमय यायगु व पायछि जीवन हनेगु खः सकसिनं कर्तव्य पालन याना च्वनेमाः । सांस्कृतिक कार्यक्रम देकागुलि मनूत साला काय्कु । थ्व छगू प्रचार यायगु साधन खः । शान्त जीवन हने योपिनि येशाखपुह्नीखुनु प्याखें आदि मस्वसां ज्यू । स्वया धका होश तया च्वने फुसा छुं मस्यं । बुद्ध धर्म बिया च्वंगु शिक्षा नं न्हाबलें होश तया च्वनेगु जित ला यःथःगु ज्या बाँलाक याना यंक्वंगु हे ठीक जू । बौद्ध धर्म अध्ययन यायमागु खः ।

कृष्णमायां लिसा काकां धाल— जि ला धर्मया नातां वने । सकलें लेलेतातां छगू विचार जुया वन ।

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठी वना च्वनागु मखु भनया ज्या खना बाँला तागुलि अन वना च्वना । भौं स्वां देकेगु, कापले बुत्ता भरे यायगु ज्या नं स्यने कने या । गां गाने वने बु । ज्ञान खें सीका काय्बु । ज्याय् खेले नं दु । न्हाथे हे धाःसां बुद्ध छम्ह नेपा माँया सुपुत्र खः । महापुरुष खः । नेपाया ह्याय् खः । उर्कि फौ नेपालीतसें बुद्ध जयन्ती माने यायगु कर्तव्य नं खः । फीथाय् हिन्दू बौद्ध धका छुं भेद-भाव नं मवु । नुगः केकुपि छम्ह निम्हसिनं जक बुद्ध धर्म फोगु धर्म मखु धका ह्याय् केकुका च्वनी । थ्व मयगुया चि खः ।

सुजातां धाल— खः खः छकूचा खें कया तर्क वितर्क याना च्वनेगु हिंसी दुगु खें मखु । धर्मया नामे त्वाना च्वनेगु बाँलागु खें मखु । फी यःथः त्वाना च्वनागुलि व एकता मडुगुलि हे नेपा थाहाँ वे मफया च्वन । न्हागु धर्मसां छु नु थौं स्वयम्भुङ नं वने अनं लिहाँ वना धर्मकीर्ति विहारे नं वना बौद्ध चित्र प्रदर्शनी स्वःवने मज्युला ?

सीतारामं धाल— अथे धाःसा ला बं हे वने नि । नु नु



## २५२० बुद्ध जयन्तीया उपलक्ष्य

हार्दिक शुभ-कामना

लुमंका दिसं

हुलास स्टैनलेस स्टीलया थलबलत माःसा छिकपिनिगु सेवाय्

सो रुम्न

ज्योतिकाजी मानिकज्योति

केल त्वा ये

फोन नं. १४०४७

मखंत्वा ये

फोन नं. १४२६३

# SAYINGS OF THE BUDDHA

## The Highest Gift

1. The gift of Truth excels all other gifts.

## How To See The Buddha

2. One who sees my teachings sees me.

## How To Serve The Buddha

3. One who serves the sick serves me.

## Accept Truth

4. If you find Truth in other religions you are at liberty to accept that truth.

## Don't Accept Anything Blindly

5. One should not accept anything with mere faith; but one should use one's common sense and intelligence before accepting anything.

## The Ancient Law

6. In this world hatreds are never appeased by hatreds. They are appeased by love alone. This is the ancient law.

## Don't Go To Extremes

7. Practise the Middle Path without going to extremes in every aspect of your life.

## Loving-Kindness

8. Radiate your loving-kindness to every living-being without any discrimination.

## How To Protect Yourself

9. He who leads a righteous way of life, will find that noble virtue itself to protect and guide him.

## Don't Worry

10. When your physical body is sick don't allow your mind also to be sick.

## Return Good For Evil

11. You must learn how to return good for evil.

## Highest Virtues

12. Tolerance, patience and understanding are the highest virtues every man should develop.

## Reap What You Sow

13. We are the results of what we were and we will be the results of what we are.

## Blessed People

14. Blessed are they who earn their living without hurting others.

## A Religion To Practise

15. This is a religion for one to come and practise but not just to come and believe.

## Develop Your Mind

16. As rain penetrates an ill-thatched house, so lust penetrates and undeveloped mind.

## Evil-Doer Grieves Everywhere

17. The evil-doer grieves here, he grieves hereafter. He grieves in both worlds. He grieves, he perishes with his own impure deed.

## Well-Doer Rejoices Everywhere

18. The well-doer rejoices here, he rejoices hereafter. He rejoices in both worlds. He rejoices, exceedingly rejoices, with his own pure deed.

## Results Of Vigilance And Negligence

19. Vigilance is the path to deathlessness. Negligence is the path to death. The vigilant do not die. The negligent are as if dead already.

## Real Fool

20. The fool who is aware of his foolishness is wise at least to that extent. But the fool who thinks himself wise is a fool indeed.

## Results Of The Evil Deed

21. So long as an evil deed does not affect the fool, he thinks that it is honey; but when it affects him, then he comes to grief.

**Don't Do A Wrong Thing**

22. Neither for the sake of oneself nor for the sake of another, should one do wrong; not even for the sake of acquiring wealth, kingdom or children, should one do wrong. Such a one is indeed virtuous, wise and righteous.

**Conquer Yourself**

23. Though one should conquer a million men in battlefield, yet he, indeed, is the noblest victor who has conquered himself.

**Don't Be Idle**

24. A useful single day's life of intense effort is better than a hundred years of idleness and in activity.

**No Place To Escape From The Results Of Bad Action**

25. Not in the sky, not in the mid ocean, not in a mountain cave, is found that place on earth where abiding one may escape from the consequences of one's own evil deed.

**Life is Dear To All**

26. All trembled at the rod. All fear death. Feeling for others as for oneself, one should neither strike nor cause to strike, **His Muscle Grows But Not Wisdom**
27. The man of little learning grows old like the ox. His muscles grow; but wisdom grows not.



**Buddha said — I have not given up all efforts. I am not living a life of self-indulgence and idle comfort and ease. Listen to me. I really have attained supreme knowledge and insight. And I can teach it to you so that you also may attain it and possess it for yourself.**

**GLARE YOUR BUILDING, HOUSE, FACTORY & OTHER PROJECTS  
WITH THE BEST QUALITY SHEET GLASS**

**Manufactured by :—**

**M/s. HINDUSTAN-PILKINGTON GLASS WORKS LTD.  
CALCUTTA, INDIA**

**Stockist :—**

**RAJA BROTHERS  
10/29 ASON BHOTAHITY,  
KATHMANDU, NEPAL.**

**Phone No. 13963**

# Publicity, Publications, Education, Culture And Art

## 1. Twenty-Sixth Birth Centenary Of The Buddha :

The Buddha Jayanti was celebrated in the year 1956 as the twenty-fifth centenary of the Mahāparinibbāna (the great passing away) of the Buddha. Prince Siddhartha, the Bodhisatva, was born eighty years prior to Mahāparinibbāna and the Buddha was considered to be eighty years old when he passed away. Therefore Prince Siddhartha's twenty-sixth birth centenary falls within the period 1976-1977. In view of the time differences accepted from country to country now depending on the geographical situation of each country, we need not be concerned about the exact date and month of the year for this celebration. It may also be considered scientifically unrealistic to expect a precise date for our purpose in view of the time differences referred to above. Therefore the whole year from the *Wesak (May) Full Moon Day of 1975 to Wesak Full Moon Day of 1977* may be considered as the centenary year. If necessary this may even be extended both ways by a few months if such extensions are found useful for special reasons in any particular country. What is important within this year is to focus the attention of the world on the relevance of the teachings of the Buddha to present day society, which needs them more now than they were ever needed before.

Unlike in the past, such centenaries are now celebrated even at the international level thanks to the initiative taken by the UNESCO, which has a special section of its programme and budget for this purpose. (See section 4.35 in UNESCO Document 18c/5). The centenary

celebrations of Mahatma Gandhi, Comenius, Aurbindo, Lenin etc., were taken up by the UNESCO under the programme. The General Conference of UNESCO has authorized its Director-General to ensure the commemorating of great personalities, and events in member states and contribute to familiarity with those names and events which have left an imprint on the development of humanity.

For this purpose the UNESCO Director-General is authorized to initiate national commissions to submit lists of anniversaries falling within each two-year period, to publish such lists and circulate them widely among the national commissions, non-governmental organizations and others to use this calendar as a guide on the publication of articles and the preparation of radio and television programmes. Under this provision the UNESCO National Commission of Sri Lanka, at the request of the Chairman of W.F.B. UNESCO Committee, proposed to UNESCO, that the *Birth Centenary of Prince Siddhartha* also be included in the calendar of centenaries for the current two-year period. The W.F.B. UNESCO Committee, also made this request in an official message read at the *Eighteenth General Conference of UNESCO held in Paris*. This request, which was made on behalf of world Buddhists, has been granted by UNESCO and the list has been circulated as specified above.

*World Buddhists consider this event as unique in the history of mankind.* Moreover, Buddhist teachings have a direct bearing on peace promoting mission of UNESCO.

Therefore it is now left to all Buddhists in particular, and all peace loving people of

goodwill in the world in general, to celebrate this unique event in fitting manner, so that the doctrine of the MIDDLE PATH discovered by the Buddha, may be followed and revitalized for the welfare of all in our troubled global society. It is also the duty of all headed of state, heads of religious and secular organizations working towards world peace, and heads of the Buddhist Ecclesiastical Orders, to play a leading role in initiating and guiding appropriate programmes of work for this celebration.

This General Conference of the W.F.B. therefore resolves that W.F.B. Headquarters as well as its Regional Centres play a leading initiative role in making this celebration an unqualified success *within the year 1976-1977, their respective countries as well as in the whole world.*

## 2. Special Request To UNESCO On Behalf Of The Buddhists :

This Eleventh General Conference of the World Fellowship of Buddhists assembled held in 'Bankok' from 20 to 26 February 1976.

While appreciating the services already done by UNESCO within the last three decades to build defences of peace in the minds of men through Education, Science, Culture and Communication, in general

Endorsing the favorable attitude recently developed towards the cultural activities of UNESCO and holding a special regional conference on Asian Cultural Policy in which Buddhist Culture should have a predominant component although Buddhist point of view as such was not adequately heard.

Recognizing the initiative taken by UNESCO to hold the third international conference on Adult Education in an economically developed Asian Buddhist Country where the Buddhist tradition of Adult Education has had and still appears to have a direct impact although the Buddhist point of view as such was not adequately heard.

Approving the bold initiative step taken by UNESCO for the development of international education by appointing an international committee in 1970, and publishing its report (Learning to be) in 1972, although the Buddhist point of view was completely ignored in this whole project.

Congratulating the UNESCO authorities for giving due recognition to religious traditions of the world, thereby recognizing the need for exploring the educational resources in at least some religious traditions as a first step in the right direction.



# Graphic Arts

For :

*Quality Photography, Colour Slides, Filmstrips, Cinematography,  
Book Design & Illustration, Poster & Charts*

Please visit :

*Ratna Park, Kathmandu, Nepal*

# Buddhist Activities At Dharma Kirti Vihar

Dharma Kirti Vihar was founded by Anagarika Dhammawati in 1965. Ever since its foundation various rituals have been performed at the Vihar several times every month.

The Buddhist activities at the Vihar are based upon the essential teachings of Buddhism. A true religion does not consist in worships and other rituals. Buddhism does not believe in devotion but in realization or awareness. The cult of devotion does not affect the course of our life. That is why, to encourage the studies of the practical aspects of Buddhism the Vihar was founded.

The Dharm Kirti Vihar has been running a morning school to impart religious education to young boys and girls. Various aspects of Buddhism like, Dhammapad, Buddha Jiwani, Griha Vinaya are taught over there. The students are tested annually and the best ones are awarded medals and prizes out of a fund donated by Mr. Lok Darshan Bajracharya.

Besides this, the Vihar organizes a weekly programme of preachings and discussions about Buddhism. It is a sort of seminar on Buddhism. This weekly programme is gathering more and more momentum because of the increasing number of enthusiasts. The Vihar has made it imperative for the participants to wear uniforms made of the indigenous stuff, this regimentation of the uniform has helped to make life simpler and drown inhibitions and class consciousness among the participants of the Vihar.

In order to inculcate the true ideas of

Buddhism into the minds of the young people, the Vihar founded Dharma Kirti Bauddha Adhyayan Gosthi under the Chairmanship of Anagarika Dhammawati in 2028 B.S. (1972). The main objectives of the Dharma Kirti Bauddha Adhyayan Gosthi are as follows :

- (1) To encourage the study of the pragmatic aspects of Buddhism and its extension.
- (2) To spread Buddhism among the villagers.
- (3) To publish an annual magazine for the Vihar.
- (4) To welcome Buddhist scholars coming from various parts of the world.

The Adhyayan Gosthi meets every Friday from 4 to 6 p.m. Bhikshu Ashwa Ghosh and Dhammawati teach the students the pragmatic aspects of Buddhism and give them moral instructions respectively by turns on every alternate Friday and teaches Pali language.

As a part of welfare activities of the Buddhist study circle (Adhyayan Gosthi) has started missionary works to educate Nepalese men and women in Buddhist way of life through Buddhist schools, Symposiums and seminars being undertaken in different districts, towns, cities and villages.

Another important activity of the Gosthi is that Mahagunawati teaches embroidery and making artificial flowers every Saturday. The embroidery and paper works done by the students are displayed on the anniversary day of the Vihar.



# समाचार

## २५२० बुद्ध जयन्तीया कार्यक्रम

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया पाले २५२० बुद्ध जयन्ती व अध्ययन गोष्ठीया न्याय क्यंगु बाषिक उत्सव उपलक्षे ज्वीगु कार्यक्रम ।

१) बंशाख २५ गते शुक्रवार खुनु बहनि ६ बजे पुरस्कार वितरण लुम्बिनी विकास समितिया अध्यक्ष श्री लोकदर्शनयात स्वागत व समारोह ।

२) उखुनु हे बहनि ८ बजे निसे वेसन्तर जातकया प्याखे ।

३) २६ बंशाख शनिवार खुनु निहने १२ बजे निसे धर्मकीर्ति विहारे अन्तर्राष्ट्रीय बुद्ध मूर्ति व भों स्वां प्रदर्शनी ।

४) उखुनु हे बहनि ८ बजे बौद्ध चलचित्र [डोकुमेन्टरी फिल्म] प्रदर्शनी ।

५) ३१ गते बंशाख पुन्ही खुनु काठमाडौं अस्पताल पत्तिक बिरामी तेत फलफूल व बिस्कुट वितरण ।

६) आनन्द कुटी बंशाख पुन्ही खुनु सार्वजबिक सभा ज्वीबले लः त्वंकेगु ।

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया दच्छिया

### गतिविधि

#### नेपाली बौद्ध चित्र प्रदर्शनी

२५१९ बुद्ध-जयन्तीया उपलक्षे २०३२ धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया आयोजनाय धर्मकीर्ति विहार श्रीघले नेपाली बौद्ध चित्र प्रदर्शनी व भों स्वां या प्रदर्शनी अभूत पूर्व कबं जुल । उक्त भों स्वां बर्मायाम्ह अनगारिका

धर्मकीर्ति

माणुणवतीया पाले सयका सीका कापि अध्ययन गोष्ठीया सदस्य व सदस्या पिनिगु हस्त कला खः ।

बौद्ध चित्र कला प्रदर्शनया नापं युवा कलाकार सम्-हया श्री रविन्द्र ज्यापू, गोपाल चित्रकार, बैकुण्ठ मान, अरुण मान सदस्य पिनि पाले तयार जूगु ४ फीट ६ इन्च या भगवान् बुद्धया परिनिर्वाण आकारगु साप बांलागु मूर्तिया नं प्रदर्शन जुल ।

### बहनिभा कार्यक्रम

भिक्षु अश्वघोषया समापतित्वे छगू सार्वजनिक सभा जुल । पंचशील प्रार्थना लिपा मयजु कमल तारा, सरमिला, निल शोभा मिला व कविता पिनि पाले स्वागत गान व बौद्ध गीतया कार्यक्रम जुल ।

धम्मवती अनगारिकीया पाले स्वागत भाषण लिपा मांया गुणया बारे श्रीमती हेरादबी पाले गीत कार्यक्रम जुल । अन्ते धर्मकीर्ति विहारे बौद्ध धर्म परीक्षाय व बौद्ध परियत्ति शिक्षा जांचे प्रथम बोपिन्त पुरस्कार वितरण या ज्या सम्पन्न जूगु दु ।

दकसिबे लिपा असंसा अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजनं कार्यक्रम कोचाल ।

### बिरामीतेत फलफूल व बिस्कुट वितरण

२५१९ दं क्यंगु बुद्ध जयन्तीया लसताय धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया पाले बंशाख पुन्ही खुनु वीर अस्पताल, कालांमाती टी, बी. अस्पताल टेकु अस्पताल, व कान्ति शिशु अस्पताले धर्षि रोगी तेत फलफूल व बिस्कुट वितरण जूगु दु ।

## बौद्ध प्रौढ कक्षा

बंगु बैशाख पुन्होयां लिपा धर्मकीर्ति विहारे बाङ्यो वंषि मिसा व मिज्जेत धाख रवया नापं बुद्ध धर्म स्यना बीगु क्लाश प्रत्येक शुक्रवार खुनु न्हिने २ बजे शुरू जुया च्वंगु डु ।

### धर्मकीर्ति विहार यात प्रदान

दिवंगत भीमरत्न स्थापित, श्रीमती हेरामाया व श्री तीर्थरत्न स्थापित पतिगु पुण्य स्मृतिस श्री हर्षरत्न स्थापित व सानुरत्न स्थापित परिवारं (क्रिस्टल होटल) मनुत निसःति न्ह्यंगु हले निकु हाकम्ह नेपाली कलापूर्ण लुं सियातम्ह बुद्ध मूर्ति स्थापना याना च्वनेगु क्वथा स्वकू निर्माण याना छगु समारोह याना धर्मकीर्ति विहार यात लः लहाना ब्यूगु डु ।

### धर्मकीर्ति विहारे धर्मचक्र दिवस

धर्मकीर्ति विहारे धर्मचक्र सूत्र पाठया नापं धर्मचक्र सूत्र व्याख्या सहितगु सफु छापे याना निःशुल्क (सिति) इना बिया धर्मचक्र उत्सव माने यागु डु ।

### बुंगे बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया गां गामे बुद्ध धर्म प्रचार याः वनेगु उद्देश्य कथं २०३२ असार ७ गते भिक्षु अश्वघोषया सभापतित्वे बौद्ध गोष्ठी जुल । पञ्चशील प्रार्थनां लिपा मयजु कमल तारा, सरमिला, कविता व मिला पाखे स्वागत गान जुल ।

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्ष अनगारिका धम्मवती उक्त अध्ययन गोष्ठीया परिचय बिसें भगवान बुद्धया करुणा व करुणामय ज्वीत छु याय्मा धयागु खें च्वाथ्वीक कना बिज्यात ।

रमा बनियां शिक्षाया बारे रचना न्यके घुनेवं स्वास्थ्य लाभया बारे मोना बनियां थःगु मन्तव्य बिया दिल् । अनं लिपा निल शोभा स्थापितं भिक्षु संघया स्थापनाया बारे रचना न्यकल ।

बुंगमतीया प्रधान पंच श्री रत्नमान पाखे थःगु मन्तव्य प्वंकेगु ज्या जुल । वेक नं धयादिल्— “नजिकको देउता हेला” धाःथे बुद्ध जन्म भूमि नेपाले जन्म जुया नं बुद्ध म्हमस्यु व बुद्ध धर्म अध्ययन याये मखं । काठमाण्डु निसें जिमिथाय् बुंगमती गामे थ्यंक बाबो मघासे बौद्ध अध्ययन गोष्ठी परिवार सच्चि मयाक ढाया बुद्ध सन्देश न्यंकः ढागुलि जिपि साप लय्तः । थये गांगामे बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु कार्यक्रम साप बाँला जू ।

थों कोत बुद्ध धर्मया अध्ययन यायेगु अत्यावश्यक छना । उकि जिमिसं थन “बौद्ध धर्म विकास परिषद” छगु दयेका । थन बुद्ध धर्म अध्ययन यायेगु छुं क्षेत्र मवुनि । एसानं सःथे फुथें थुउसि बुद्ध जयन्ती माने याना । संयुक्त राष्ट्र संघं हे बुद्धयात माने यात धासेली बुंग गामं जक छाय् माने मयाय् धयाथे मती बल । थये सलाह जूगु अनुसारं बुंगमती बासी तयेगु सहयोगं बुद्ध मन्दिर छगु दयेका माननीय भूमि सुधार मन्त्री श्री जोगमेहर पाखे उक्त बुद्ध मूर्ति उदघाटन कार्य सम्पन्न जुल धका प्रधान पञ्च श्री रत्न मानजुं धया दिल् ।

बिचे बिचे बौद्ध गान दया कार्यक्रम ढः ढः धाः अन लिपा श्री बरदेश मानन्धरया पाखे बुंगे च्वंपिके बौद्ध जागृति दया बोगु व करुणामय गुण खने दुगुलि लयता बोगु खें व बुद्ध धर्मया थःगु अनुभवया खें न्ह्यथना दिल् ।

२०३२ असार ७ गते बहिनिसिया कार्यक्रम सभापतिया विसर्जन भाषणं ११ बजे कोचाल ।



८ असार खुनु सुधे न्हूगु बुद्ध बिहारे व करुणामयया थाय बुद्ध पूजा जुल । उपदेश कार्यक्रम व दान बीगु कार्य ज्या सिधेवं धर्मकीर्ति अध्ययन गोष्ठीया बौद्ध अभियान कार्यक्रम कोचाल ।

बुंगमतीया प्रधान पंच प्रमुख नव युवकत व श्रद्धावान पिनिगु अपुवं सहयोग खना धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया परिवार साप लयतागु जक मखु आश्रयं नं चाः ।

सच्छि मयाक काठमाण्डुं वंविन्त जलपान याका दिल । भोजन तयार जायेतनं प्रधान पंच प्रमुख भुतुली चवना मागु गुहाली याना दिगुलि अध्ययन गोष्ठीं वेकपनि प्रति कृतज्ञ जू धयागु खँ अध्यक्षा पाखें प्रकट यागु दु । अध्ययन गोष्ठी परिवार पाखें न्हूगु बुद्ध मन्दिर निर्माणया लागी आर्थिक सहायताया रूपे रु. ५०५।५० न्यासः व न्यार्का त्या बिया वोगु दु ।

### असं वसिको ननिस धर्म देशना

असं वसिको ननि खेलकूद समितिया ग्वसा कथं बहनि आठ बजेनिसें दश बजेतक इलेबिले स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन व धर्म देशना कार्य न्हेनु यंकं जूगु दु । थ्व कार्यक्रमनं गुंलया वुने हे जूगु खः । धर्म देशना याना बिज्यापि भिक्षु अभघोष, अनगारिका धम्मवती व चमेली ।

### गोकर्णे बुद्ध पूजा

गोकर्ण औंसी खुनु गोकर्णे बुद्ध पूजाया आयोजना जुल । धर्मकीर्ति विहारया उपासक उपासिकापि आदि यक्व श्रद्धालु पिसं भाग कागु दु । बुद्ध पूजा व धर्म देशना भिक्षु अभघोष पाखें जूगु समाचार दु ।

### बर्मा व थाइलैण्ड बौद्ध तीर्थ यात्रा

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया आयोजनाय बर्मा व

थाइलैण्डे बौद्ध तीर्थयात्रा यात्रा १८ म्ह सकुशल सिध्दंगु दु ।

बर्मा व थाइलैण्डे आशातीत बालाक स्वागत सम्मान याना हगुलि तीर्थयात्रीत साप प्रभावित जूगु चर्चा दु ।

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया आयोजनाय ९ म्ह यात्री ब्वना श्रीलंकाय नं तीर्थयात्रा याना वे घुंकुगु दु ।

### ललितपुरे बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया पिने पिने धर्म प्रचार यावनेगु उद्देश्य कथं १६ धावण २०३२ शुक्रबार खुनु भिक्षु ज्ञान पूर्णिक प्रमुख युवक बौद्ध मण्डलया निमन्त्रणाय मणि मण्डप विहारे उक्त बौद्ध अध्ययन गोष्ठी भिक्षु अभघोषया सभापतित्वे सम्पन्न जुल ।

सुश्री सरमिला बनिया व सुश्री निलशोभा स्थापित पिनि पाखें स्वागत गानं गोष्ठी कार्यक्रम शुरु जुल । अनलि धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्ष धम्मवतीं उक्त गोष्ठीया परिचय बिसें धया बिज्यात — थ्व अध्ययन गोष्ठी जन्म जूगु नाग बहाले न्हापां बौद्ध हाजिरी जवाफ कार्यक्रम याना खः । उगु हाजिर जवाफे धर्मकीर्ति विहार बुका वयेमाःगुलि उत्साह बढे जूगुया फलस्वरूप थ्व बौद्ध अध्ययन गोष्ठी जन्म जुल ।

भिक्षु ज्ञान पूर्णिकं मणि मण्डप विहारे गथे जुया थः वर्षावास चवं वये मागु व उक्त विहारया इतिहासया खँ न्हाथना बिज्यात । मणि मण्डप विहार जीर्णोद्धार यायेगु ज्या व न्हूगु निर्माण जुया चवंगु ज्या पूर्वकेत सकसिगुं गुहालि माला चवंगु दु धका अनुरोध याना बिज्यात ।

उखुनुया कार्यक्रमे सुश्री प्रफुल्ल कमल तुलाधर मन बःलाकेमाया बारे लेख चय्या बुद्धया जीवनीं कीत मन बःलाकेत यक्व शिक्षा बिया चवंगु खँ ध्वाध्वीक न्यंका दिल ।

सुधी मीना बनिदां शास्त्र पूर्वकं जीवन हता चमेत  
मैत्री भावना बःलाके मागु थःम्हं थूथें नुगले थयंक दुहां  
वंक न्यंका दिल् ।

श्री बरदेश सार्यानि नंवाना धम्मपद छगू सारगभित  
शिक्षां जागु सफू खः । बुद्ध धर्म छु धयागु थ्वीका कायेत थ्व  
सफू छगूगुलि गाः । धम्मपदं त्रिपिटकया प्रतिनिधित्व याना  
चवंगु दु धया प्रमाण बिया दिल् ।

सुधी नानिदेरा शाक्यं भावना छाय याय् मागु ?  
भावना बःलात धायबं मनू शुर वीर व धैर्यवान ज्वीफु  
धयागु खें आपासिनं थ्वीक न्यंका बिज्यात ।

ललितपुर जिल्ला सभापति श्री बुद्धिबज्र वज्राचार्य—  
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया उद्देश्य कथं यज्यागु  
कार्यक्रम दयेका तःगु साप बाँला ताल धया बिज्यात । थः  
स्वयं जन्मं बौद्ध जूसां बुद्ध धर्मया अध्ययन मदु । थथे  
बौद्ध अध्ययन गोष्ठी थासं थासे दुसा अपुक बुद्ध धर्म  
अध्ययन याय दे धयागु खें सुझावया रूपे वसपोलं न्ह्यथना  
बिज्यात । भद्धेय ज्ञान पूर्णिक भन्ते थन बिज्यागुलि भति  
भति बुद्ध धर्म अध्ययन याये छना थः बौद्ध धका धस्वाय्  
फत धयागु खें प्वंका बिज्यात ।

सभापति आसनं नंवाना भिक्षु अश्वघोषं— धर्मकीर्ति  
बौद्ध अध्ययन गोष्ठी गाँ गामे व नगरं नगरे बना थथे  
कार्यक्रम दयेका बौद्ध शिक्षा प्रचार याना चवंगु ज्ञान जक  
दायांमगा, ज्ञानयात दुनेंसिं थ्वीका ज्ञानि नं ज्वी फय्केगु  
सन्देश बीत खः धया बिज्यात । ज्ञान धयागु पिनें वइ,  
थ्वीका कायेगु शक्ति दुनें वइ धकानं धया बिज्यात ।

अन्ते युवक बोद्ध मंडलया पाखें श्री प्रेम बहादुर शाक्यं  
धन्यवाद बिया सभा स्वचाल ।

## धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया सहयोग

बनेपा ध्यानकुटी बौद्ध अध्ययन मण्डल पाखें काभ्रे  
जिल्लाय चैत्य पूजाया माध्यमं बुद्ध धर्म प्रचार याना चवंगु  
धात धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीं सहयोग बिया चवंगु  
दु । नापं चैत्य पूजा जुया चवथाय् धर्मकीर्ति गोष्ठीया  
अध्यक्ष धम्मवती अनगारिका पाखें बिया बिज्यागु उपदेश  
या संक्षिप्त खें थन उल्लेख याना तया

## एकादशी पत्ति चैत्य पूजा

भोटे ध्यानकुटीया आयोजनाय् लय् लय्या एकादशी  
खुनु २०३२ ज्येष्ठ ७ गते दछु टोलया अशोक चैत्य पूजा,  
असार ५ गते स्वधा हिटी फुसे चवंगु चैत्य पूजा व श्रावण  
३ गते वकु टोलया चैत्य पूजा सम्पन्न जुल ।

असार ५ गते सुथे ६।। बजे भोलाबा बही ज्ञानमाला  
संघ पाखें ज्ञानमाला भजन धुनेवं ७।। बजे चैत्य पूजा जुल ।  
बुद्ध पूजा धुनेवं श्री केशव वंछजुं धया दिल्—

थन भोटे ध्यानकुटी पाखें बरोबर थज्योगु बौद्ध कार्य-  
क्रम दयेका धर्मया चेतना दयेका ब्यूगुलि ध्यानकुटी अति  
व विशेष येंलं निसें बरोबर बिज्याना उपदेश बिया  
बिज्याम्ह धम्मवती गुरुमां यात धन्यवाद बिया गुम्हसिगु  
उपदेश ब बाखें न्यना जिगु हाकुगु नुगः यचुया बल ।

अनं लिपा भिक्षु अश्वघोषं चैत्य पूजा छाय न्याय्के-  
मागु व थथे पूजा यानागुलि छु फाइदा दु धयागु बारे  
बाँलाक व्याख्या याना बिज्यात ।

अनं लिपा धम्मवती उपदेश याना पुण्य धयागु छाय  
याय् मागु बारे ध्वाथ्वीक उयसा उपमेय मिलेयाना धया

बिज्यात— थीकन्हे तानोसां तभी आः हे बोलिंगा सुयाते फुसा चिकुला वयेवं लुमुक न्ये खनी । अथे मखुसा आ तानो बोलिंगा मागु महु धका मसुसे च्वन धाःसा चिकुलां थुर थुर खाका च्वने माली थें पुण्य धयागु नं याय म्वा थें च्वं धाःसा नं चिकुलां चिकुक च्वने माली थें पुण्य कर्म याना मतलकि दुःख ज्वी पिर ज्वी ।

दान कार्यक्रमं लिपा बौद्ध कार्यक्रम कोचाल ।

बकुटोले कौत्यपुजाबले धम्मवतो अनगारिकां धर्म देशना याना धया बिज्यात— पुसा धयागु गज्यागु पी अज्यागु फल पावे ज्वी । मेहनत याना थं कल धाःसा जीवने दुःख फुना सुख दया वइ । मिसा तसें नं कमाय् याना ह्ये माल । निगः थ्यंगः ध्यबा दानबीत भातयाके ल्हा फया च्वनेगु हिसि दुगु खें मखु । मिजंतसें जक कमाय् याका सुंक च्वना नयेगु बानि दुगुलि मिसाते अपो खें ल्हायेगु चलन जुया च्वन । मिजंते पुचले नं मिसा पह वयेक खें ल्हाइपि महुगु मखु । मिसातथें मिजंतनं प्यानुक व पाउंक खें ल्हाना निन्दा चर्चा याना च्वनी । थथे जुल धायेवं गति भिनी मखु । लजगा संत धायेवं खें अपो ज्वी ।

ज्ञां मदयेका सलंस दें म्वाता च्वनेगु सिकं प्रज्ञा दयेका थाय् स्वया ज्या घाना छन्हु म्वायेगु उत्तम खः । सुख गनं वइ अले दुःख गनं वइ धयागु खें गुबले तक श्वीके फेमखु अबले तक जीवन गतिलाइ मखु । दुःख दयेका च्वपि की थःथः हे खः । कीके ज्ञान बुथें श्वीका ज्यानं याना ज्ञानो जुल धाःसा दुःख मदया वनी ।

हाकनं वसपोलं धया बिज्यात तिसा धयागु बांलाकेत जक मखु धन सुरक्षित यायेत व आपत ज्वीगु बखते मिया ज्या कायेतनं खः । अथे हे कीगु जीवने नं दुःख वइ बले चत्त ज्या वेगु प्रज्ञा व बुद्धि रत्न खः । उकि बुद्धं धया बिज्यागु—

धर्मकीर्ति

“पञ्जा नरानं रत्नं”

छगू धर्म मेगु धर्मयात तुच्छ यायेगु धार्येगु धर्म मखु । छुं खि त्वाक ज्यागु चाकिथें जागु धर्म ज्वी । धर्म धयागु हे परस्पर सहयोग व उपकार यायेगु यात धाइ । न्हागु ज्याय् नं विवेक बुद्धि पासा कया बांलाक ज्या याना थंकीमेसित हे बौद्ध धाइ ।

चैत्य पूजा जुक्व पतिकं येंलं भद्रालुपि बस छगलं मयाक फाया फःफः धायेका बिल । यें धर्मकीर्ति बिहारया उपासिका पुचः त ज्वलाक नेपाली खारिया पर्सिं सिना तः पिनिगु एक रूपता खना भोनिन प्रभावित जूगु चर्चा दु । येंलं फापि सकसितं बुद्ध पूजा जू पतिकं जलपान संग्रह स्थानीय जनता पाखें जुया च्वंगु समाचार दु ।

धुलिखेले चैत्य पूजा

विवेक बुद्धि

बुद्ध पूजां लिपा धम्मवतो अनगारिकां धर्म उपदेश याना धया बिज्यात— विवेक बुद्धि देकेया लागी हे बाखें न्यने मागु खः । बुद्धि दुमेस्यां न्हागु ज्या बांलाक याइ । बाखें न्यना तमेस्यां पाप कर्म यातां ग्यानापुक याइ मखु । गथे कि मि धयागु सकसितं पुइ । तः धिकम्हेस्यां मि थ्युसां मपुक थो । बजां त्वनी पिसं मि कया चिलमे तःसां ल्हाती तस्सकं मपुक तइ । तर मचा छम्हेस्यां मि ज्वंसा छ्यंगु नापं ववेक ज्वना बिइ । छायाधाःसा मन्नायाके बुद्धि महु ।

वसपोलं विवेक बुद्धिया चर्चा याना धया बिज्यात— विवेक बुद्धि दुमेस्यां ज्यायाय् न्हागे छक विचार याइ थ्व छु जूगु, धयागु खें श्वीकेगु कुतः याइ । छकलं जोशे होश मदैरा छुं ज्या याइ मखु ।

वसपोलं अन्ते धया बिज्यात चाहे बौद्ध ज्वीमा चाहे अबौद्ध आचरण मयासे जिमिगु धर्म तःधं धया अभिमान याइपि मूखं खः ।

## श्रीलखण्डपुरे बौद्ध गोष्ठी

ये धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया गां गामे बुद्ध-धर्म प्रचार यावनेगु उद्देश्यकथं २०३२ चैत २७ गते काञ्च जिल्लाया श्रीलखण्डपुर लासांको टोले भिक्षु अश्वघोषया सभापतित्वे बहनि ७।। बजे निसै १० बजे तक बौद्ध गोष्ठीया कार्यक्रम न्ह्याइपुक जुल । पञ्चशील प्रार्थनां लिपा सुश्री कमलतारा स्थापित ब सुश्री शरमिला बनिया पिन पाखें स्वागत गान जुल ।

अनं लिपा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया परिचय बिया धम्मवर्ति धया बिज्यात— धर्म धयागु सुइतं पंगल मज्जुगु ज्वीमाः । मत धयागु हिन्दू च्याकुसां जः पिहाँ बइ, बौद्ध च्याकुसां तुइसे च्चनी । धर्म धयागुया रूप व ज्या छगु हे ज्वी । ताले लाक धर्म यायत कीके ज्ञान देमाः । ज्ञानयाः लागी भिन्ह गुरु माः । कीगु वसः तुइकेत साबुं माथे नुगले च्वंगु खिति यमुकेत ज्ञान माः । वसपोलं धया बिज्यान साबुं धयागु भिगु व मभिगु नियी दु । त्वे लाय्-केत वास माः तर वास नं भिगु व मभिगु नं दु । साबुं मभिनकि वसः ध्याइ मखु । वास इन कि मनू सी फु । तर गुरु व धर्म इन कि सारा परम्परा हे मखुथाय् लाइ ।

वयां ल्यू सुश्री मीना बनियां सिद्धार्थया जीवनी बारे व मन बःलाके माःया बारे सुश्री प्रेमहेरा ताम्राकारपिसं लेख ब्वना न्यंकल ।

अनं लिपा श्री केशवकाजी वंछं ध्यानकुटी अध्ययन मण्डल पाखें न्ववाना धया दिल— बौद्ध जन्मति महुगुया कारण छः मार्ग प्रदर्शन व सत्संगतया व्यवस्था महुगु । थज्यागु मार्ग प्रदर्शन व भ्रानुत्व प्रचारया लागी काठमाडौं या धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी यौं थन वयाच्चन । वेकलं धयादिल शारीरिक त्वे लाय्केत वास माःयें मानसिक त्वे लाय्केत धर्म कार्य माः ।

श्री बरदेश बामधरं— श्री शिक्षित ज्वीत शिक्षा माः । गुण धर्म युक्तहा मनू ज्वीगुयात हे शिक्षित ज्वीगु धाइ । बुद्ध धर्म अनुसार थःगु दोष थःमहं खंका चाला बांलाका यंकेगु यात शिक्षित ज्वीगु धाइ । करपिन दोष जक माला ज्वीगु यात शिक्षित धाइ मखु धका धवाश्वीक धयादिल । बिचे बिचे सुश्री माधवी, रोशनी, कविता व मिला पिन पाखें बौद्ध गीत जूगु दु ।

अन्ते सभापति आसनं न्ववाना— धाल्यें सुखया लागी धयबा जक दयां मगा परस्पर सहयोग व धनया सदुपयोग नं याय् सेकेमाः धया बिज्यासे थौंया कार्यक्रमयात थनया साहु महाजन व जनतां सहयोग मध्यगु जूसा धयबा दुता नं जिमित सुख देमखु धंगु खें न्ह्यथना सकसितं धन्यवाद बिया गोष्ठीया ज्या कोचाय्कल ।

बिचे बिचे बौद्ध गीतं वातावरण न्ह्याइपुसे च्वंकुगु दु ।

## धर्मकीर्ति विहारे स्वागत समारोह

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया उद्देश्य प्यंगु मध्ये विदेशी बौद्ध विद्वानतेत स्वागत सम्मान यायगु नियम कथं थाइलेण्ड या विद्वान भिक्षु खेमपाली एम. ए. महास्थविर यात २०३२ बैशाख ९ गते धर्मकीर्ति विहारेसं भव्य रूपं स्वागत समारोह जुल ।

सुश्री प्रेमहेरा ताम्राकारं अध्ययन गोष्ठी पाखें स्वागत भावण याना धयादिल थुकथं विदेशी विद्वानतेत स्वागत यानागुलि परस्पर मैत्री बःलाकेत नं बौद्ध संस्कृतिया अध्ययन नं जू वं ।

भिक्षु खेमपाली महास्थविरं धयाबिज्यात— जि नेपा वयागु ध्व न्हापांयागु पटक मखु । त्रिभुवन राजपथ महुबले भिक्षुवें न्यासि वयागु छः । बुद्ध जन्म भूमि नेपाले पटक पटक याना न्हानु खनु जर च्चनेगु जूतां परदेश यें मग्गं ।

धर्म प्रचारका कार्यकर्म स्वयं । द्वाय् धामा नेपाया संस्कृति व नेपाली  
ते उवा व थाइते उवा उर्थे उर्थे च्च । नेपाली तेगु व्यवहार  
बांला । यद्यपि भारते किई मयाक च्चने धुन तर न्ह्याबले  
विदेशे च्चनार्थे च्च । छाया धामा अन बौध्द संस्कृति मखन ।

बुद्धया शिक्षाया बारे न्चवाना वस्पोल थाइ महास्यविरं  
धया विज्यात, फुक्क प्रकारया पाप कर्म मयाय्गु भिगु  
ज्या याना पुण्य संचय याय्गु अले चित्त शुद्ध याय्गु ध्व  
स्वता बुद्धया शिक्षा खः ।

हाकनं सुक्रावया रूपे धया विज्यात— बुद्ध धर्म प्रचार  
याइपिसं थ न्हापां तालिम ज्बोमा ।

अन्ते धया विज्यात— धर्मकीर्ति बिहार पाखे मस्तेत  
बौद्ध शिक्षा बिया, बौद्ध गोष्ठी याना थें गां गामे नं बुद्ध

धर्म प्रचारया कार्यक्रम जुयाचर्बगु खना साप प्रभावित ज्गु  
खे न्ह्यथना विज्यात ।

अन्ते धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी पाखे बरदेश  
मानधरं धन्यवाद ज्ञापन याना दिल् ।

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्ष धम्मवती  
अनगारिकां सियाम्हे बुद्ध मूर्ति व बौद्ध तकमा (बायज)  
उपहार स्वरूप प्रदान याना स्वागत समारोह सम्पन्न जुल ।  
भिक्षु अभ्यवोधं पाहाँ भिक्षुया परिचय बिया विज्यात ।

(६) अथे हे कोरिया विज्यापिं बौद्ध भिक्षुणी सद्भावना  
मण्डलयात नं धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी पाखे मव्य  
रूपं उपहार प्रदान याना स्वागत समारोह ज्गु दु ।



### ३ पेजको बांकी

उत्तर— आनन्दमा, बहुश्रुत, स्मृति शक्ति, सुचरित्र, धैर्य  
र उपस्थान राम्रो आदि गुण भएको हुनाले ।

प्रश्न- १७. आनन्दले बुद्धको (स्थायी सेवक) निजी सचिव  
हुनु भन्दा अघि के के शर्त राखेका थिए ?

उत्तर—(क) बुद्धलाई प्राप्त भएका चीवरहरू आनन्दलाई  
नदिने ।

(ख) बुद्धलाई प्राप्त भएको शिक्षा आनन्दलाई  
नदिने ।

(ग) बुद्ध बसेको गन्धकुटीमा आनन्दलाई नसुताउने ।

(घ) बुद्धलाई व्यक्तिगत निमन्त्रणा गरेको ठाउँमा  
आनन्दलाई नबोलाउने ।

(ङ) आनन्दले स्वीकार गरेको ठाउँमा बुद्ध निम-  
न्त्रणामा जानु पर्छ ।

(च) टाढाबाट नै बुद्धको दर्शनार्थ कोही आयो भने  
तुरन्त बुद्धकहाँ ल्याउनु पाउनु पर्छ ।

(छ) आनन्दलाई शंका उत्पन्न हुँदा बुद्धकहाँ गएर  
शंका निवारण गर्न पाउनु पर्छ ।

(ज) आनन्द नभएको ठाउँमा बुद्धले उपदेश दिएको  
भए फेरी आनन्दलाई भनि दिनु पर्छ ।

प्रश्न- १८. आनन्दसित भिक्षु हुनहरू को को थिए ?

उत्तर— अनुसुद्ध, महिद्य, भगु, किम्बिल, देवदत्त शारथ-  
हरू र उपालि नाउ ।

प्रश्न- १९. पञ्चशील भनेको के हो ?

उत्तर— हिंसा नगर्नु, चोरी नगर्नु, अभिचार नगर्नु,  
फूटो नबोल्नु र राप्ती आदि मादक पदार्थ  
सेवन नगर्नु ।

प्रश्न- २०. महामाया को हुन् ?

उत्तर- सिद्धार्थ (गौतम बुद्ध) की माता ।

प्रश्न- २१. महामायाकी माइती घर कहाँ ?

उत्तर- देवदहमा ।

प्रश्न- २२. देवदह कुन देशमा पर्दछ ?

उत्तर- नेपालको पश्चिम भागमा (बुटवल नजिक) ।

प्रश्न- २३. लुम्बिनीमा सिद्धार्थ (बुद्ध) को जन्म कहाँ भयो ?

उत्तर- लुम्बिनीको शाल वृक्षको फेदमा ।

प्रश्न- २४. सिद्धार्थ गौतमले बुद्ध गयामा कहाँ बुद्धत्व प्राप्त गरेका हुन् ?

उत्तर- बुद्ध गयामा बोधिवृक्ष (पिपल रूख) मुनि ।

प्रश्न- २५. सारनाथमा कहाँ धर्मचक्र प्रवर्तन भयो ?

उत्तर- रूखमुनि ।

प्रश्न- २६. कुशीनगरमा कहाँ परिनिर्वाण हुनु भयो ?

उत्तर- कुशीनगरको दुइवटा शालवृक्षको फेदमा ।

प्रश्न- २७. बोधिसत्व सिद्धार्थको नाउँबाट पहिले प्रव्रजित हुने को हो ?

उत्तर- कालदेवल तपस्वीको भान्जा, नालक ।

प्रश्न- २८. गौतम बुद्ध कपिलवस्तु जाँदा बुद्धकहाँ यशोधरादेवी किन आइन् ?

उत्तर- बुद्धमा मानव हृदय छ कि छैन भन्ने परीक्षा

गर्न र आफ्नै स्वाभिमानले पनि ।

प्रश्न- २९. निर्वाण कति प्रकारका छन् ?

उत्तर- (क) स उपाधिसेस निर्वाण, (ख) अनुपाधिसेस निर्वाण दुइ प्रकारका छन् ।

प्रश्न- ३०. स उपाधिसेस निर्वाण भनेको के हो ?

उत्तर- यो पञ्चस्कन्ध शरीरमा राग, द्वेष, मोह क्षय हुनेलाई भन्दछन् ।

प्रश्न- ३१. अनुपाधिसेस निर्वाण भनेको के हो ?

उत्तर- आस्रव क्षय गरी अन्तिम देह त्यागी मृत्यु हुनेलाई अनुपाधिसेस निर्वाण भन्दछन् ।

प्रश्न- ३२. निर्वाण भनेको के हो ?

उत्तर- अति सुन्दर रूप, शब्द, गन्ध, रस इत्यादिमा तृष्णा नुगर्ने र त्यसभित्र नडुब्नेलाई निर्वाण भन्दछन् । (तृष्णा क्षय गर्नेलाई नै निर्वाण भन्दछ ।)

प्रश्न- ३३. निर्वाण भन्ने कहाँ बेग्लै ठाउँ छ कि ?

उत्तर- बेग्लै कहाँ निर्वाण भन्ने ठाउँ छैन । निष्काम मनको अवस्थालाई निर्वाण भन्दछ ।

प्रश्न- ३४. सिद्धार्थ कुमारको जन्म हुँदा शुद्धोदन महाराज कति वर्षका थिए ।

उत्तर- ५७ वर्ष ।

सिद्धार्थ कुमारया जन्म, बुद्धत्व प्राप्ति व महापरिनिर्वाण ज्यू  
स्वाँया पुह्नीया उपलक्षे हार्दिक शुभकामना  
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी  
धर्मकीर्ति विहार, श्रीघ नघःल टोल, ये ।

२५२० सौं भगवान बुद्धको निर्वाण प्राप्त

पुणीत दिवस

बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा

हार्दिक मंगल कामना

बालाजु अटोवर्क्स प्रा. लि.

रजिष्टर्ड अफिस  
२८ जुध्द सडक  
काठमाडौं  
फोन: ११४५३



वर्क सप  
बालाजु औद्योगिक क्षेत्र  
बालाजु, काठमाडौं  
फोन: १३५८४

# HOTEL CRYSTAL

*Extends Hearty Greetings*

to all its well wishers & Tourists  
Visiting in the Himalayan Kingdom  
the land of BUDDHA

On the Auspicious Occasion of VAISHAKH POORNIMA  
the Full Moon Day, Birth, Enlightenment & Mahaparinirvana of

**BUDDHA**

**BHIMRATNA HARSHARATNA**

**HOTEL CRYSTAL Pvt. Ltd.**

598, Shukra Path, Kathmandu - 6

**NEW HOTEL CRYSTAL, Pokhara  
NEPAL**

Telegram : CRYSTAL  
Kathmandu

Phone: { 12-636  
13-690  
13-397  
13-611